

JÓ Pajtás

2016. XII. 8.

70. évf., 37. szám

XLI. JÓ PAJTÁS SAKKTORNA

Palicson sakkozni is jó

JÁTÉK ÉS OKTATÁS

Betör a Lego a magyar iskolákba

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Penovác Endre festőművész

Ára 50 dinár

Ügyeskedjünk, karácsonyig elkészül!

Aki győzni akar, az nem veszíthet

Az Aragóniai Beatrix Sakk-klub színvonalas szervezésében a palicsi Miroslav Antić iskolában került megrendezésre lapunk 41. sakk-tornája. A lányok versenyében 48-an, a fiúkban 99-en ültek asztalhoz. A viccbeli megállapítás, mely szerint aki győzni akar, annak nem szabad veszítenie, mindkét mezőnyben igaznak bizonyult. Mind a lányok, mind a fiúk versenyében százszázalékos teljesítmény kellett a diadalhoz. A lányoknál ez Buri Petrának, a Bajai Spartacus SC versenyzőjének, a fiúknál pedig a csúrogi Miloš Mačkićnak sikerült. Ilyen erős – és úgy fest, egy-

re erősödő – mezőnyben, mint amilyen lapunk sakkversenye, ez óriási teljesítménynek számít. Hosszú volna azoknak az ígéretes sakkozóknek a felsorolása, akik ez alkalommal lemaradtak a dobogóról. Emellett szól, hogy a fiúk versenyében a záróforduló előtt nyolcan voltak esélyesek a végső győzelemre. Ezzel magyarázható, hogy a taktizálás, a barátságos döntetlenek, a lagymatag játék... valahol máshol tanyázott, a palicsi iskola tornatermében úgymond szikráztak a sakktablák. Végül a fiúk mezőnyében diadalmaskodó Mačkić volt az egyetlen, akinek si-

került legyőznie valamennyi ellenfelét. A lányok mezőnyében ez a tízéves Buri Petrának sikerült, és csak a szigorú versenyszabályzatunkon múlt, hogy a döntő fordulóban ne nővérével, a tizenegy éves Katával küzdjön meg.

Részletes eredményekkel meg sok-sok kép-
pel lapunk következő számában jelentkezőnk. Most még csak annyit, hogy Rózsa Zsombor és csapata hatalmas munkát végzett, és gördülékeny, hibátlan versenyleonyolítást hozott tető alá.

Buzás Mihály

Puskás Öcsi-könyv ajándékba!

A magyarországi ALEXANDRA KIADÓ Aidei kiadványai közül bizonyosan sokan örömmel vennék kézbe, még többen álmodják, hogy a karácsonyfa alatt találják Kemény Krisztof: Puskás Öcsi – A külvárosi vagány hihetetlen kalandjai 2. Focista leszek én is! című kötetét. Jó hír, hogy nem kell erre várnotok, hanem egy kis szerencsével meg is nyerhetitek!

A kiadóház ugyanis eleget tett kérésünknek, és ajándékköteteket kínált fel a Jó Pajtás olvasóinak. A legszerencsésebbek karácsony előtt megkaphatják a könyvet, amit ezúton is köszönünk az Alexandra Kiadónak. Mit kell tennetek? Mielőbb írjátok meg (legkésőbb Luca-napjáig, december 13-áig), és küldjétek el e-mail-címünkre (jopajtas.szerk@magyarszo.rs) annak az öt könyvnek a címét, melyet szívesen látnátok idén a karácsonyfa alatt. A könyvcímek alapján kialakítjuk a Jó Pajtás olvasóinak 2016-os könyv-toplistáját, amit az évzáró, december 22-ei számunkban közlünk. Annak, aki még nem hallott, vagy

nem olvasott lapunkban a kötetről, íme néhány részlet:

„Amíg a legendás focista kalandos gyerekkoráról szóló mesekönyvsorozat első részében Öcsi és Cucu annak is örült, ha pályára engedik őket a nagyok, most már a **kis Puskás** a csapatkapitány a Lipták-grundon. Bajba is ő kerül általában... Megússza, hogy nagy igyekezetében betöri a félelmetes helyi hentes boltjának kirakatát? És vajon mit talál ki, hogy bejusson a válogatott meccsére a fiúkkal? Öcsi és cimborái sok galibát okoznak a környéken, de minden csínytevéjük mögött az áll, hogy álmukat kergetik: egyszer ők is híres focisták akarnak lenni!

Hallgassátok együtt Öcsivel édesapja tanácsait, tudjátok meg, milyen módszerekkel próbálta fejleszteni fia ügyességét, gyorsaságát és kitartását Feri bácsi.

Az is kiderül a hiteles történetből, hogyan kezdődött **Puskás Ferenc** kispesti pályafutása, és hogy milyen szerepet játszott a **Kovács Miklós** név a leghíresebb magyar ember életében.”

A péterrévei Galambok vitték el a pálmát

Biblio-játékok Óbecsén

Hangulatos, játékos vetélkedőt szerveztek november derekán a könyvtárosok a hetedikesek és nyolcadikosok részére az óbecsei Népkönyvtár dísztermében. Ezen a községi döntőn már ott voltak az óbecseieken kívül a bácsföldváriak és a péterréveiek is. A négytagú csapatok, amelyek az előző versenyen továbbjutottak, összemérték tudásukat, rátermettségüket: az Istennők (az Óbecsei Samu Mihály iskola versenyzői), a Galambok (a péterrévei Samu Mihály iskola csapata), az Észbontók (az óbecsei Petőfi iskola versenyzői), az Okoskák (az óbecsei Zdravko Gložanski iskola csapata) és a bácsföldvári Galambocskák négytagú csapata.

Rab Virág Éva könyvtáros

Rab Virág Éva könyvtáros köszöntötte a versenyzőket és tanáraikat. Segítőtársai, Fercsik Kiss Piroska és Fenyvesei Szilvia könyvtárosok nézték át a tesztek.

Az idén Rejtő Jenő Az előretolt helyőrség című regényét kellett a diákoknak elolvasniuk.

Tetszett, hogy pantomimjátékkal mesélték el a történetet. A csapatok húztak egy-egy feladatot, s közülük egy volt az őrmester, a többi legiónárius, akik „némák” voltak. Mutogatással adták az őrmester tudtára: Őrmester úrnak jelentjük, Kréta nem akarja tisztítani az övcsatját, vagy Őrmester úrnak jelentjük, elfogyott a pia. Vagy Őrmester úrnak jelentjük, a nyolc halott közül az egyik ránk lőtt. Őrmester úrnak jelentjük: nagyon melegünk van...

A második fordulóban ki kellett tölteni egy regénnyel kapcsolatos szöveget: Párizs, Marseille, Brigitta, idegenlégió, Magde Russel (akibe Galamb, a regény főszereplője szerelmes lesz)...

A harmadik fordulóban ügyességüket mutatták be a versenyzők: szívszállal kellett a poharakba tenni a cukorkákat. Legtöbbet a Galambok gyűjtötték a poharakba, összesen 79 -et.

Őrmester úrnak jelentjük

A Galambok is összedugták fejüket

A negyedik fordulóban anyanyelvi játékban mérték össze tudásukat: A vízből és a jégből gőzt készítettek. Nem forralással, hanem így: víz-tíz – fűz-főz-gőz, majd jég – rég-ráz-gáz, gőz.

A ötödik fordulóban helyesírási tudásukat mutathatták meg a versenyzők: szinte mindenki tudta, hogyan kell helyesen írni Jókai Mór, Eötvös József, Madách Imre, Rákóczi Ferenc... nevét. Meg a mondd!, játsszunk!, cseppfolyós, papagáj... szavakat.

Az Istennők is nagy gondban vannak

A hatodik fordulóban, a harisnyahalászban harisnyanadrágba tett fém-pénzt kellett „kihalászni”. Volt, amelyik csoportnak sikerült, volt, amelyiknek nem. De sokat lehetett nevetni!

A hetedik fordulóban olyan dolgokat kellett kitalálni, amit már illik tudni:

– Melyik az a fém, amely szobahőmérsékleten cseppfolyós? (higany) Mi a különbség a gyémánt és a briliáns között? (a briliáns csiszolt gyémánt) Milyen nemzetiségű Andersen? (dán)...

Ha nem is kaptak a gyerkőcök sok feladatot a regénnyel kapcsolatban, mégis jól szórakoztak, játszottak, sokat nevettek. Ha pedig megkedvelték Rejtő Jenő regényét, akkor talán az olvasáshoz is kedvet kapnak, mert valójában ez is volt a cél.

Végül összeszámolták a pontokat, amelyekből legtöbbet a Galambok gyűjtötték össze!

Minden versenyző tagsági könyvecskét kapott a jövő évre, a győztesek pedig könyvjutalomban részesültek: Cseri Zsófia, Fekete Emese, Bűn Réka és Kalocsai Írisz.

Koncz Erzsébet

HETEDIK VAJDASÁGI DÖNTŐ AZ OLVASÁS JEGYÉBEN Csaknem százan vetélkedtek

Az újvidéki székhelyű Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete **Nagy Margit** elnök vezetésével 2016. november 26-án VII. alkalommal tartotta meg a vajdasági magyar gyerekek olvasási versenyt, a Gion Nándor Olvasási Versenyt. Mint eddig mindegyik vajdasági döntő esetében, az idén is **Aladicsné Kollár Mária** tanárnő volt a verseny főszervezője. A vetélkedőt az újvidéki Nikola Tesla iskolában rendezték meg.

„Különleges hálával tartozom anyámnak, akinek könyvem ajánlottam. Szelíd, lelkes és megértő Noé módjára kormányozta furcsa ivadékaival népes bárkáját az élet viharos tengerein, nagy ügyességgel; mindig számolt a zendülés lehetőségével, mindig fenyegették a szertelenség és hóbort zátonyai, sohasem lehetett biztos afelől, hogy kormányzását helyesli-e a legénység, de azt biztosra vehette, hogy mindenért, ami rosszul sült el, őt fogják szidni. Hogy túlélte az utazást, valóságos csoda; de túlélte, sőt többé-kevésbé ép észszel. Mint Larry bátyám helyesen megjegyezte: büszkéek lehetünk rá, hogy így megneveltük – dicsőségünkre válik.” (Gerald Durrell: Csálódalom és egyéb állatfajták)

A tavasszal meghirdetett versenyre minden diáknak legalább három könyvet kellett elolvasnia legalább egyszer. A döntőn 31 csapat, azaz 93 felsős diák vett részt Vajdaság különböző településeiről: Ada, Óbecse, Bácsföldvár, Kispiac, Kúla, Mohol, Péterréve, Szenttamás, Székelykeve, Temerin, Topolya, Torda, Újvidék, Ürményháza, Doroszló, Zentagunaras, Szabadka, Magyarcsernye. A versenyre az alábbi magyartanárok készítették fel a gyerekeket: **Kávai Bozsó Ildikó, Konc Hajnalka, Lőrinc Natália, Józsa Zsuzsanna, Ferenc Boglárka, Skarlák Gabriella, Nemes Ildikó, Gergely Gizella,**

Aladicsné Kollár Mária tanárnő, a verseny főszervezője eszmét cserél a diákokkal

Kuhl Erzsébet, Rokvić Erzsébet, Viola Lujza, Binecz Margit, Nagy Majlát Ágota, Csernoh Angéla, Üveges Gizella, Vámos Andrea, Berrec Éva, Csorba Éva, Kanyó Valéria, Polyák Szollár Anna, Drobnik Aranka, Gluvakov Lenke, Pulai Márta és Brindza Ildikó.

Az ötödikesek és hatodikosok csoportjában a legjobbak a következő csapatok lettek.

1. hely (61 pont): **Hegedűs Sára, Csúri Niko, Gábrity Dávid** (Kizúr István Általános Iskola, Szabadka – Skarlák Gabriella tanítványai).
2. hely (58 pont): **Farkas Anett, Sörös Debóra, Huszár Mónika** (Móricz Zsigmond Tagintézet, Kispiac – Kávai Bozsó Ildikó tanítványai).
3. hely (55,5 pont): **Szokola-Simon Blanka, Barna Csilla** (Dositej Obradović Általános Iskola, Ürményháza – Viola Lujza tanítványai).

Pauzárt Éva (Petőfi Sándor Általános Iskola, Doroszló – Brindza Ildikó tanítványa).

A hetedikesek és nyolcadikosok csoportjában az eredmény a következőképpen alakult.

1. hely: **Pirkov Emma, Dobó Laura, Kiss Anasztázia** (Žarko Zrenjanin Általános Iskola, Székelykeve – Binecz Margit tanítványai).

Madarász Kinga, Subotić Martina, Kiss Anikó (Novak Radonić Általános Iskola, Mohol – Vámos Andrea tanítványai).

2. hely: **Kovács Alex, Gonczlik Tímea, Balla Marianna**, Petőfi-brigád Általános Iskola, Kúla – Kanyó Valéria tanítványai).

Oláh Bálint, Kószó Karina, Kószó Alisza (Ady Endre Általános Iskola, Torda – Csernoh Angéla tanítványai).

3. hely: **Fehér Rita, Szakács Emma, Varga Somogyi Dániel** (Szirmai Károly Népkönyvtár, Temerin – Kuhl Erzsébet tanítványai).

Cseri Zsófia, Nagy Emília, Major Karolina (Samu Mihály Általános Iskola, Péterréve – Polyák Szollár Anna tanítványai).

A diákok könyvjutalommal tértek haza, a legjobbak nyári táborokat nyertek. Az olvasási versenybe bárki bekapcsolódhat. Egy csapathoz hárman kelljenek. A kis létszámú tagozatok miatt a diákok akár a közösségi oldalakat is felhasználhatják csapatformálásra és az olvasási feladatok felosztására, mivel a versenyre való felkészüléshez nem feltétlenül szükséges a fizikai együttlét. Az olvasmányjegyzék a 2017-es Gion Nándor Olvasási Verseny döntőjére a Jó Pajtás hasábjain és a VMPE honlapján fog megjelenni. A következő döntő a tervek szerint 2017 novemberében lesz.

Brindza Ildikó

Fotó: Kraszulák Zsolt

Díjazottak egy csoportja Nagy Margit szervezővel és Binecz Margit tanárnővel (jobbról)

Mikulás, az örök

December 6-a éjjelén szinte minden házba ellátogat a Mikulás, hogy valamilyen aprósággal megörvendeztesse a gyerekeket és a megtisztított, kikészített csizmákba, cipőkbe tegye ajándékait a jó gyerekeknek, a virgácsot pedig azoknak, akik nem viselték jól magukat az elmúlt évben. A titokzatos Mikulást sosem tudjuk rajtakapni, amikor odacsempészi az ajándékait, de talán nem is kell, hiszen ha tanúi lennénk a pillanatnak, amikor odakerül az a néhány apróság a cipőnkbe, elveszne a varázsa a Mikulásvárásnak. Mikulás napja emellett egyfajta elő-ünnepe is a közelgő karácsonynak, hiszen sok otthonban már ekkor megkezdődik a karácsonyra való készülődés és a titokzatos ajándékhhozó mindenképpen hozzásegít, hogy már a hónap elején ünnepi legyen a hangulatunk.

A szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola tanulóihoz is minden évben ellátogat a Mikulás és a kikészített csizmákba, cipőkbe rakja ajándékait. Az ötödik osztályos **Császár Líviát** és **Pintér Edvint**, a hatodikos **Hajagos Orsolyát** és **Habi Evelint**, valamint a nyolcadik osztályba járó **Molnár Alexet** arról kérdeztük, ők hogyan élnek meg Mikulás napját.

Orsolyáéknál a hagyományoknak megfelelően este szépen kitisztítják a cipőket, amiket a konyhaablak alá tesznek, s reggelre mindig terem bennük ajándék.

– Általában édességet, esetleg valami apróságot szoktunk kapni a testvéremmel, majd a nap folyamán elmegyünk a nagyszüleinkhez, ahol úgyszintén ajándék vár a Mikulástól, és persze mi is viszünk nekik ajándékot. Még sosem kaptunk virgácsot, de ha ilyesmi történne, szerintem a humoros oldaláról fognám fel a dolgot. Igaz, a virgácsot a rossz gyerekek kapják, úgyhogy lehet, hogy egy kicsit megszeppennék és elgondolkodnék, hogy tényleg megérdemeltem-e, de nem sértődnek meg. Az iskolában ez a nap teljesen olyan, mint a többi, de otthon azért készülődünk, s ez a nap valahogy előkészíti a karácsonyt is.

– Szerintem a Mikulás és a Télapó között nincs különbség, egy piros ruhás ember ajándékot hoz a gyerekeknek – mondja Edvin. – Egyébként sosem hittem igazán benne. Mesélték, hogy amikor kisebb voltam, egyszer jött hozzánk a Mikulás, és nagyon sírtam, amikor megláttam. Egyébként mi is készülünk erre a napra, megpucoljuk a cipőket, én általában a legnagyobb cipőmet teszem ki, hogy minél több ajándék bele-

ferjen. Főként csokit, gyümölcsöt és kisebb ajándékot szoktam kapni, és a nagyszülőknél is ajándék vár. December elején már megvásároljuk a fenyőfát karácsonyra, megvesszük a díszeket is, így nekem a Mikulás az ünnepi készülődés része. Rossz lenne nélküle, habár már tudom, hogyan is kerülnek az ajándékok a cipőkbe.

A Mikulás-napi ajándékvárás Evelinéknél is cipőpucolással kezdődik, és reggelre általában tele van édességgel, gyümölccsel a kikészített cipő. Evelin szerint annál nagyobb ajándék nem is kell, mint hogy a nagyszülőknél is várjon valakire meglepetés.

– Én sosem vártam túlzottan a Mikulást, mert tudtam, hogy úgysem akkor jön, amikor ébren vagyok, így nem leshetem ki, meg anyira nem is hittem benne. Ha majd nagyobb leszek, szerintem én is meglepem majd a szüleimet valamivel Mikulásra, mert biztosan örülnének neki, hiszen ez a nap is az ajándékozás öröméről szól. Ahhoz is hozzájárul, hogy ünnepibb legyen a hangulatom, hiszen ekkor már megkezdjük a készülődést is, és egészen megváltozik a ház, ahogy közeledik a karácsony.

– Mikuláskor nálunk is van cipőpucolás, meg kidíszítjük a házat és a lakást is, úgyhogy már ekkor ünnepies a hangulat otthon – mondja Lívia. – Én szeretem ezt a napot, mindig várom a Mikulást, akitől narancsot,

csokit és kisebb ajándékot szoktam kapni. A nagyszülőknél is ajándék vár, és mi is meg szoktuk lepni őket. Igaz, a Mikulás nem mindig azt hozza, amit én kérek, de talán nem is kell mindig mindent megkapniuk a gyerekeknek. Még nem kaptam virgácsot, de biztosan csodálkoznék, ha az várna a cipőben, gondolom, nagyon rosszul esne. Szerintem évek múlva is szeretni fogom ezt a napot, sőt a gyerekeimnek is mesélek a Mikulásról, aki piros ruhában jár és titokban ajándékot visz a gyerekeknek.

Alexnek sokkal érdekesebb volt ez a nap, amikor még kisebb volt, mert akkor még hitt a Mikulásban, kirakta az erkélyre a kitisztított cipőjét és nagyon várta, hogy megérkezzen a Mikulás az ajándékkal.

– Ma már nem igazán tartjuk ezt a napot, legalábbis jó ideje nem teszem ki a cipőmet. Persze valami apró ajándékot azért kapok és ennek is örülök. Ennek ellenére szép szokás és a kisebb gyerekeknek nagyon érdekes ez a nap. Szerintem ha nekem lesznek gyerekeim, biztosan tartani fogjuk a hagyományoknak megfelelően. Számomra ez a nap fokozza az ünnepi hangulatot, ekkora már eldöntjük, hogy milyen színű lesz a karácsonyfa, megvesszük a díszeket, a gyertyákat, vagyis megkezdjük a készülődést a karácsonyra és számomra ezért különleges a Mikulás.

Kép és szöveg Magyar Lívia

Sikert hozott a kamilla

Az idei év gyógynövénye a kamilla – talán nem hallottatok erről, ám azok bizonyosan megjegyezték, akik jelentkeztek a szegedi MGYT Gyógynövény Szakosztály rajzpályázatára.

Nagyszámú pályamű futott be a szervezők címére, egyebek között Vajdaságból is. Az eredményhirdetés után sokaknak örömet hozott. Tekintettel a nagyszámú díjazottra, csupán a vajdaságiak nevét közöljük:

Ezüst Kamilla Díjban részesült a 2. korcsoportban **Szalai Violetta**, Hajdújárás, Petőfi Sándor Általános Iskola, 4. osztály, tanár: Szalai Eszter. Bronz Kamilla Díjat érdemelt ki az 1. korcsoportban **Erdélyi Pataki Lára**, Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola, 3. osztály, tanár: Grubanov Martinek Emília, és a 2. korcsoportban **Boja Boglárka**, Hajdújárás, Petőfi Sándor Általános Iskola, tanár: Szalai Eszter.

Lára díjazott munkája

Dícséret a szabadkai Zmaj iskola harmadikosainak

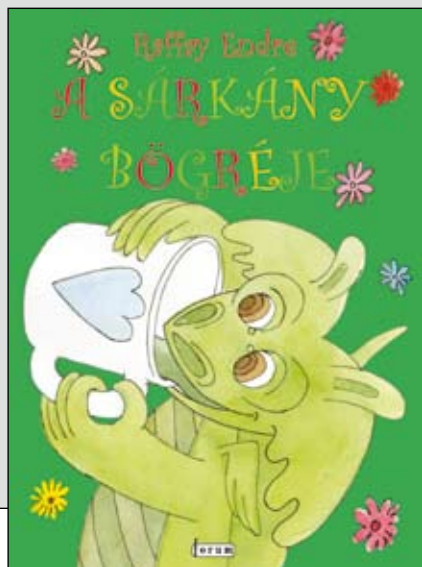
Szalai Eszter oktatónak is gratuláltak a szervezők

KÖNYVÚJDONSÁG

A sárkány bögréje

Raffay Endre egy kivételesen gazdagon illusztrált könyvet adott közre *A sárkány bögréje* címmel. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, kötetét mindazoknak szánta, akik szeretik a jó történeteket, a mesét. Kötete nagy méretű, és jó kézbe venni, mert kemény a fedőlappja, sok színes rajz ábrázolja a történetet. Már csak azokban is el lehet merülni.

Ha szeretsz olvasni, ne tétlenkedj, az újjvidéki **Forum Könyvkiadó** kötetét itthon is beszerezheted!

Huszadszor is Dudás Kálmán-találkozó Bácsfeketehegyen

A Vajdasági Magyar Versmondó Egyesület szervezésében november utolsó hétvégéjén XX. alkalommal tartották meg a Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót. A rangos esemény szombaton délelőtt kezdődött a bácsfeketehegyi Kultúrotthonban, és az egykori két társalapító, **dr. Szóke Anna** és **Molnár Krekity Olga** nyitotta meg. A megnyitón **Hajvert Ákos**, a VMVE elnöke elmondta, hogy a jubiláló rendezvény népszerűsége töretlen, hiszen ez alkalommal is több mint 50 gyermek jelentkezett. A találkozó jó hírét az is mutatja, hogy bekerült a legrangosabb vers- és prózamondó találkozó, a Radnóti Miklós Vers- és Prózamondó Találkozó szelekciójába.

L. J.

Viadal a cseh vitézzel

Hallottam híret egy cseh vitéznek. Nikolának hívják, és azt mondják, le-
győzhetetlen.

Tegnap, amikor beszéltem egy özvegyasszonnyal, elmondta, hogy az ő
két szép dalia fiát is megölte. Ekkor roppant érdekelt, hogy csakugyan úgy
harcol-e, mint ahogyan mondják, vagy csupán a szerencsének köszönheti a
győzelmeket. Így hát megígértem, becsület szavamat adtam, hogy meg-
fogom őt ölteni. Szereztem az özvegyasszonytól pánccelt, kardot, sisakot, pont
úgy állt rajtam ez a sok holmi, mintha az én testemre szabták volna. Át-
veztem a Dunán, és nemsokára ott álltam, szemtől szembe a cseh vitézzel.
A pesti és a budai oldalon szurkolók sokasága zajongott. Egyszer csak már
kegyelmet kért a cseh, és én meg is adtam neki. Amikor a csónakhoz értem
volna, a Duna vizének tükrében megláttam, hogy a bajnok meg akar ölteni, és
ekkor az ő kardjával hirtelen fordulattal elvágta a nyakát. Éljenek, szur-
koltak az emberek. Én is örültem, hogy sikerült az ígéretem valóra váltani, és
hogy ennyi ember gyilkosát megöltem.

A király csónakot küldött értem. Elnyertem fizetségem, és maga mellé
vett, aminek nagyon megörültem. Új élet kezdődött számomra.

Papp Róbert, 6. osztály, Arany János iskola, Orom

A múltat olvassuk, a jövőt írjuk

Szerintem nincs rendben, hogy a fejlett államokban számítógépen tanul-
nak írni a gyerekek. A kézírásuk nem lesz szép, és nem fogják tudni rendesen
leírni, megformázni a betűket.

Amikor kicsi voltam, volt egy szivacsos, kirakós szőnyegem, amin betűk
voltak. Ennek segítségével tanultam meg az első betűket. Négy-öt évesen ta-
nultam meg leírni a nevemet. Ezt annak köszönhetem, hogy a szüleim és
a nagyszüleim sokat foglalkoztak velem. Az első fogalmazásomat második
osztály elején írtam. Én úgy emlékszem, hogy az első fogalmazásom címe:
Édesanyám. Nehézséget okozott a fogalmazás, de a szüleim segítettek abban,
amit nem tudtam. Mostanság is szeretek írni azért, mert szeretem megfor-
mázni a betűket. A fogalmazások általában nehézségeket okoznak, de ha
magamban elképzelem a cím értelmét, akkor megjön az ihlet. Én patentce-
ruzával, golyóstollal szeretek írni.

Szerintem fontos, hogy az ember tudjon írni és olvasni, hogy ezzel fel-
lálja magát a nagyvilágban.

Habi Evelin, 6. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Sikerült!

A tegnapi nap bekerül a történelemlétkönyvekbe. Hiszen sikerült!

Megtanítottam a fél éves kutyámat, hogy visszahozza a botot. Igazából
csak egyszer hozta vissza, de akkor le is tette. Ő inkább azt szereti, hogy
felveszi a botot, elszalad és én futok utána ordítva:

– Marcipán, hozd vissza!

Persze, nem hozza, inkább elbújik olyan helyre, ahová én nem férek be.
Kedves kiskutyámnak egy órán át dobáltam a botot, de semmi. Igaz, többet
nem is vártam tőle, hisz minimum két agysejtje van. Egy csomószer eldob-
tam a botot, sőt vissza is hoztam, de Marcinak a szeme nem rebbent. Cissze-
már azt hittem, komolyan üres a feje, de nem. Végül is visszahozta és letette.
Be is mentem elújságotlani anyunak a hírt, hogy Marci visszahozta a botot.
Csakhogy anya meg akarta nézni. Kimentünk és megmutattam. Eldobtam,
de Marci nem szaladt utána.

– Nem megy? – kérdezi anya.

– Nem, de majd fog! – jelentettem ki.

Három órát szántam rá, de a lényeg, hogy egyszer visszahozta.

Mellár Dorina, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A szomszéd kecskéje

Élt egyszer egy állattenyésztő ember, akinek a kertjében virágok, kom-
poszt, minden fajta zöldség volt. Az ember szomszédjának volt egy barna
kecskéje, aki minden éjjel eltűnt, de azt senki sem tudta, hová. Az ember
teleültette a kertet zöldségekkel, ám reggelre a zöldségeknek nyoma sem volt.
Hová tűnhettek? Csak képzelődöm? Gondolkodott erősen. Ez így ment he-
teken át, de nem tudták, hova tűnnek a zöldségek. Az ember megpróbálta
megfigyelni, de nem sikerült neki, mert úgy aludt, mint a bunda. Eszébe ju-
tott, hogy állíthatna egy csapdát. Estére beállította, hogy ha valami bemegy a
kertbe, akkor ráessen egy háló és reggelre ne bírjon kiszabadulni. Este hallott
egy nagy durranást és örülni kezdett, reggel pedig kiderült, hogy a szomszéd
kecskéje volt az. Aki pedig lop, annak bűnhődni kell. Finom húsleves akart-
tak csinálni belőle, de az a kecske úgy elfutott, hogy soha többé nem látták.

László Adrián, 5. osztály, Hunyai János iskola, Csantavér

Szurkoltam a futballmérkőzésen

Egy napos pénteki délutánon felhív izgatottan a barátnőm azzal az infor-
mációval, hogy holnap a Real Madrid és a Barcelona játszik meccset. Én nem
annyira kedvelem a focit, de ő odáig van érte, ezért nem akartam megbánta-
ni azzal, hogy nem megyek el vele – tehát ígént mondtam.

A megbeszélte időpontban találkoztunk a stadionnál, ő persze talpig Re-
alos ruhában, én meg egy hétköznapi pólóban és nadrágban... Már a stadi-
on előtt lehetett hallani a nagy ujjongást. Nekem ez nem volt szimpatikus,
legszívesebben visszafordultam volna, de nem tettem. Megvettük a jegyeket,
bementünk és elfoglaltuk a helyünket. Nem sokkal a meccs kezdete után jött
egy férfi, aki innivalót kínált. Látszott rajta, hogy szívesebben nézné a mec-
set, mint hogy járkáljon a sorok között. Vettem tőle egy üdítőt, de mire
ideadta volna, kilökték a kezéből, és egy másik szurkoló hátára ömlött. Ekkor
nagy verekedés vette kezdetét, addig fajult a dolog, hogy a biztonságiaknak a
rendőröket kellett hívniuk. Szerencsére, senkinek nem esett bántódása. Köz-
ben a Barcelona átvette a vezetést, de ez nem izgatta annyira a szurkolókat,
inkább már a következő balhén agyaltak. Én nem értettem őket... nem is a
meccs miatt jöttem, hanem hogy egy jót bunyózzanak? Míg köztük dúlt a
vita, a Real Madrid berúgott két gólt, az egyiket Ronaldo, a másikat Bale
adta. A kapus, Navas pedig ez alatt az idő alatt kivédett egy gólt. A meccs
véget ért. Először a Barca szurkolóit engedték ki az épületből, majd kis idő
múlva a Realos szurkolókat, hogy ne legyen esély az újabb összetűzésre.

Számomra végül a mérkőzés jó élmény volt, a szurkolók hozzáállása és
viselkedése azonban nem tetszett.

Kovács Patrícia, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Kerékpárom

*Van nekem egy jó barátom,
ő az én kis kerékpárom.*

*Tapossa a sarat, földet,
kavarja a porfelhőket.*

*Adrenalin az ő neve,
száguldozok sokat vele.*

*Átgázol a pocsolyákon,
vele járok télen, nyáron.*

*Mikor rajta száguldozok,
kormányába kapaszkodok.*

*Szeretem az én kis gépem,
megmutatom jövő héten.*

*Árkon, bokron átrepül,
csak úgy, megállás nélkül.,*

**Német Dominik, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Tréfás mese

Hol volt, hol nem volt, hiszitek vagy nem, volt egyszer egy tó, amelyben
semennyi víz sem volt.

Ennek a tónak a közepén élt egy zsiráf. Minden nap fürdött a tó vizében.
Ekkor jöttem én. Leültem a szép napsütésben a hóba napozni. Fel is vettem
a védőszemüvegemet. Elaludtam, és arra ébredtem fel, hogy egy diófáról egy
nagy kókusz esett a fejemre.

Mikor észrevettem a rengeteg vizet a tóban, ugrottam egy fejest. Fájt egy
kicsit, mert a vizet csak képzeltem. Ezután hazavittem a zsiráfot. Ez nem tetszett
neki, ezért nyávogott. Ekkor adtam neki egy csontot. Rögtön el is ásta. Közben
a szomszédok sírva nézték a zsiráfom. Ezért bebújt egy hangyabolyba. Biztosan
tetszett neki a hely. Tágasnak találta. Úgy belebújt, hogy csak a farka lógott ki.

Aki nem hiszi, járjon utána.

Sebők Fanny, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Városom – Szenci Noémi, 4. osztály, Duro Salaj iskola, Szabadka

A nagy vadászat

Reggel a többiek már a tűz mellett ültek, és csak rám vártak. Kalandra készülődtek.

Nem sokkal később odakuporodtam hozzájuk. Amikor leültem, megkérdezték tőlem:

- Velünk jössz?
- Hova? – kérdeztem vissza.
- Az erdőbe, vadászni!
- Jövök! – kiáltottam fel.

Kis idő múlva elindultunk. Észrevettem valamit a fák között. Szóltam is mindenkinek:

- Valami mozog!
- Gyertek, nézzük meg mi az! – mondta apukám.

Közelebb merészkedtünk, meglepetésünkre egy madár volt az, egy nagy pelagornithida. Észrevettem bennünket és elrepült. Ettől kicsit szomorúak letünk, de nem adtuk fel. Folytattuk utunkat. Körülbelül fél óra gyaloglás után észrevetünk egy mamutot, de megláttuk, hogy nem messze tőlünk néhány kardfogú tigris is szeretné elkapni. Visszahúzódtunk.

- Most mit csináljunk? – kérdeztem.
- Pihenjünk meg, holnap folytatjuk az utat – mondta a barátom.

Beleegyeztünk. Másnap reggel szedtünk mangót és nem sokkal később elindultunk. Megszólítottam a barátaimat:

- Nézzétek, egy rinocérosz!
- Halkan közeledjétek! – szólt apukám.

Fogtam egy lándzsát és jól odahajítottam a rinocérosz fejéhez.

A nagy állat leroskadott a földre, és lehunyta a szemét.

- Gyertek! – szóltam a barátaimnak.

Megfogtuk és elvittük haza.

Akik otthon maradtak, már a tüzet gyújtották. Felkötöztük, megnyúztuk és megsütöttük. Mindenki jóllakott. Az egész falu ünnepelte a vadászokat.

Bába Máté, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

A kisiú és a nyúl

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisiú.

Olyan öt-hat éves lehetett, amikor a bölcsőből kiesett. Sírt éjjel-nappal, de sírását senki sem hallotta. Ezért gondolt egyet és elment sétálni a kertbe. Mivel a fiú elég ügyetlenke volt, a baj mindig utolérte. Sétálás közben meglátott egy nyulat. Megszerette volna fogni, de nem sikerült, ezért hazament gyorsan sóért és megsózta a farkát. Ezután együtt mentek tovább a nyúlal, megláttak egy szép fej káposztát. A kisiú fel akarta venni a nyuszikának, de olyan erősen állt a földben, hogy a kisiú sok küszködés után tudta csak kihúzni. Ekkor egy lyukba esett. Hívta a nyulat segítségül, hogy ássa ki a lyukból, de az nem segített neki. A kisiú ezért hazaszaladt az ásójáért és kiásta magát a lyukból.

Szekula Flóra, 5. osztály,
Petőfi Sándor Általános Iskola, Magyarcsernye

Kompozíció – Kujundzsity Lara, Bácskertes/Kupuszina

Egy jó napom

Egy jó napomat fogom leírni, de inkább egy jó estének nevezhetném, mert az éjszakába is belenyúlt. Sőt, a másnap reggelbe is.

Újvidékre indultunk anya, apa és én. Sportfűzőruhát szándékoztunk venni, de tervben volt, hogy megállunk Szőregen.

Mire megjártuk az újvidéki boltokat, már esteledett. Tizenegy körül értünk Szőregre. Hogy mit kerestünk ott? Tudom, nem épp ilyenkor szokás kutyákat nézni, de nálunk így sikerült. Igen, a házikedvenc-vásárlás volt az egyik ok, amiért elutaztunk.

Egy hónapja már jártunk ott (Szőregen), ugyanannál az embernél kutyát nézni, csak nem tudtunk dönteni.

Egész álló nap be voltam zsongva, mert nagyon szerettem volna egy német juhászt. Pici korom óta erről álmodoztam. És aztán addig nyaggattam anyáékat, hogy az ilyen szép bizonyítványért szeretnék egy kutyát, mire beleegyeztek.

Tehát ott voltunk a ház előtt. Amint már említettem, a gazda ismert minket, és nem bánta kicsit kései látogatásunkat. Meglepetésünkre azt mondta, hogy az olyan vevőket szereti, akit átgondolja a dolgot.

Bementünk a kapun, majd a kertbe, és megnéztük a kiskutyákat. Két kislány maradt, amiből választani lehetett. Én odavoltam a cukiságunktól, viszont anyáék nem örültek neki, hogy ilyen kevesen voltak. Az egyik kis duci volt, még lekonyuló fülecskével, a másik pedig nyúlank, hegyes, felálló fülekkel. A duci, maci kutyus nagyon édes volt, szinte magamat láttam benne.

Anyáék ajánlottak egy árat. Végül már csak egy kicsin múltott a dolog, de nem tudtunk dönteni.

Némi hezitálás után a gazda rámondta az igent az ajánlott árra, megvettük a kutyust. Nem is akartam elhinni. Kivették a ketrecből a maci kinézetű kutyust, erre apa azt mondta:

- Vedd fel a kutyádat! – és mosolygott.

Odamentem és átkaroltam Larát.

Már néhány hete eldöntöttük anyuval, hogy ezt a nevet fogja kapni.

Apa kinyitotta az ajtót, beszálltunk a kocsiába. Elindultunk haza. Kimondhatatlanul boldog voltam, és az ölemben simogattam a kiskutyámat.

- Én nem vettem volna meg – mondta apa.

Érzékenyen érintett ez a kijelentés, de tudtam, hogy apa idővel úgyis megkedveli.

Előttünk állt még másfél óra utazás az éjszakában. Némi dőcögős útszakasszal és Lara kirókázott vacsorájával az ülésen megérkeztünk haza. Becipeltam a kapun, és kezdtem megismertetni Csibésszel, a másik, nemrég hozzánk költözött kutyussal. Először szaglászták egymást, majd új barátokként játszani kezdtek. Hátra volt még a nagykutyáinkkal való megismerkedés. Estére becsuktuk a göréba, kicsit nyüszítve, de átaludta az éjszakát. Már amennyi maradt az éjszakából.

Ez életem egyik legjobb napja, azaz éjszakája volt. Lara nem csak azt a napomat tette széppé, hanem azóta az összes többi is.

Kocsis Zsanett, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Úton hazafelé

Kopár a határ, szellő süvít,
sötét árokban nyuszi lapít.
Hideg van már, fúj a szél,
nyuszi is fázik, közel már a tél.

Nedves az út, a cipőm is sáros,
sálamat igazítom, messze a város.
Nehéz a táskám, húzza a vállam,
sietni kéne, nem vizz már a lábam.

Lépdelek lassan, közeleg a házam,
azt az utat oly sokszor megjártam.
Ősz, tavasz, tél vagy nyár,
az a kis házikó énreám vár.

Lépteimet nyújtogatom, a fejem se lógatom,
látom a házikót, hazaérni jó nagyon.
Első ő a város szélén, odaérni kökemény,
de az öröm, hogy hazaértem, senki másé:
csak enyém

Farkas Bettina, 5. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya

Átszkennelték az 1200 éves piramist

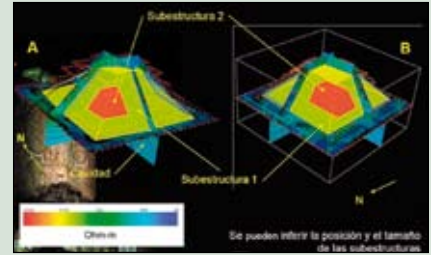
A 30 méter magas, egykori maja Kukulkán-piramis a mexikói Yucatán-félszigeten található. Az építmény 1930-as vizsgálata közben fedezték fel a szakemberek, hogy a belsejében egy kisebb, második piramis is található. Azóta viszont már sokkal fejlettebb technológia is a régészek rendelkezésére áll: a szakemberek most elektromos tomográf segítségével alkottak 3D-s képet a piramis szerkezetéről, amikor is kiderült, még egy piramist rejt az építmény, és így már szinte az orosz matryoska babához hasonlító.

A most felfedezett piramist valamikor 550 és 800 között építhették, épp a maja civilizáció csúcán. A „középsőt” 800 és 1000, míg a külsőt 1050 és 1300 között készítették el. A leg-

kisebb piramis 10, a középső 20, a legnagyobb 30 méter magas. A mostani felfedezés azért is rendkívüli, mert még részletesebb betekintést enged a legendás maják korába.

A kutatók most arra próbálnak választ találni, miért ilyen különleges módon építkeztek a

maják. Az egyik feltevés szerint azért nem rombolták le vagy bővítették ki a korábbi piramist, mert hittek abban, hogy egy különleges kapcsolat van az élők és a spirituális világ között. Egy másik magyarázat szerint minden egyes piramis egy-egy új városvezető érkezését jelentette.

Tudod-e?

Mi a Tejút?

Csillagok milliárdjaiból áll, amelyek ott ragyognak az éjszakai égbolton, szabad szemmel mégis csupán töredékét láthatod a tejútrendszer csillagcsoportosuláshoz tartozó égitesteknek. A Tejút a mi csillagvárosunk: ebben a galaxisban élünk.

Hány csillag van a tejútrendszerben?

Korong alakú galaxisunk körülhatárolt övezetében több mint 100 milliárd csillag ragyog. Ebből a legtisztább időben is mintegy 2500 csillagot figyelhetünk meg egyszerre. (Képünkön a nyári tejút)

Miből vannak a csillagok?

A csillagok napok, nem pedig bolygók, így aligha vetheted meg szilárd talajukon a lábad! Anyagukat roppant forró gázok alkotják: zömében hidrogénből és héliumból tevődik össze.

Miért hunyorognak a csillagok?

A csillagok pislákoló fénye csak látszólagos jelenség, csupán a földről nézve érzékelhető. A csillagok odakint a világűrben egyenletesen ragyognak: hunyorgó fényük a bolygónk légkörében lejátszódó jelenségeknek, a hideg és meleg levegő keveredésének, a magasban dúló szeleknek, a fénytörésnek, a légköri szennyeződéseknek a következménye.

Csillag alakúak-e a csillagok?

Nem. A csillagok kerek, tüzes gázgömbök.

Jobbak a Tesla versenyautói, mint a Formula E masinái

Jövőre kizárólag Teslával indul az elektromos túrautó-bajnokság. A versenysorozatban – hivatalosan EGT Championship – *Tesla Model S P85+* autók fognak versenyezni, 416 lóerővel a hátsókerekekükön. A szervezők megmutatták az autó képességeit. A hajtás teljesen az utcai szabályok szerinti, de a karosszéria, a tengelyek, a fékek alaposan módosultak. Természetesen bukókeret is került az autókba, valamint ötpontos övek és versenyülések. A tömegcsökkentés érdekében az ajtók, a csomagtérajtó cserélhető karbonra. A kocsik nyomtávját is kiszélesítették és Pirelli P Zero slick gumikon futnak majd alaplól az autók. A tömegcsökkentés révén jó fél tonnával könnyebbek a versenygépek, mint az utcai Tesla 85P 1,6 tonnás súlya.

A jövőre rajtoló bajnokság első kiemelt szponzora egyébként a gumiszállító Pirelli.

Betör a Lego a magyar iskolákba

Együttműködési megállapodás született a magyar kormány és a dán Lego között, így a magyar iskolák egy részében is hamarosan elérhetővé válik a dán cég játékein alapuló oktatási módszer. Ennek köszönhetően nem csak a programozást, hanem a matekot és a nyelveket is építőközzel tanulhatják a diákok. Első körben abban a száz iskolában indítják majd el a programot, ahol a legerősebb volt a gyerekek lemorzsolódása. 2015 szeptembere óta több mint 50 iskolában próbálták ki a Lego matematikai oktatását, a tapasztalatok pedig azt mutatják, hogy a módszer a tantárgy oktatásában új megközelítést és lehetőséget ad.

A Lego elkötelezett a jövő generációinak képzésében. Az 58 éve szabadalmaztatott játékre épülő oktatási módszerükkel a tudás jobb elsajátítását, a problémamegoldást, a kreativitást és az összedolgozást segítik, továbbá megalapozzák az olyan képességek elsajátítását, amelyek ma még nem létező munkahelyek betöltéséhez lesznek szükségesek.

A Lego Education tananyagai – legyen szó matematikáról, nyelvtanulásról vagy akár programozásról – ugyanúgy az építőjáték kockáira épülnek, mint a boltokban megvásárolható készletek. A módszer használata közben megmarad a jól ismert játékoság, ugyanakkor sokkal hatékonyabbá válik a tanulás folyamata, hiszen az ember sokkal könnyebben megjegyzi azokat a dolgokat, amelyeket megérinthet, vagy maga rakhat össze. (origo.hu)

Amit eddig nem tudtál a madarokról

Hallottál már arról, hogy repülés közben a madarak szíve akár ezret is verhet percenként? Nem? Olvass tovább!

– A legrégebbi madárlelet kb. 150 millió éves. Bizonyítottan tollakkal, szárnyakkal rendelkezett, méretében és külsejében leginkább a szarkára hasonlíthatott.

– A tojásoknak néha több sárgája is van. Tyúktojásnál 9 db az eddigi rekord.

– A Royal albatrosz tojásából 79 nap után kel ki a fióka.

készek azonnal továbbállni. A tojásoknak, amelyekből kikelnek, nagyobb a sárgájuk, mint az altricial madarak tojásának pl. a bagolyénak, a harkályénak, vagy az énekesmadarakénak. Ez utóbbiaknak a túléléshez szükségük van a szüleik gondoskodására.

– A légzsákok a madár testtérfogatának egyötödét teszik ki.

– Egy madár testhőmérséklete 7-8 fokkal magasabb, mint az emberé. A madarak által belélegzett levegő háromnegyede csak a tes-

– Egy Cher Ami nevű postagalamb elvesztette egyik szemét és egyik lábát, amikor az első világháborúban éppen egy üzenetet továbbított. Hőstetteért elnyerte a kiváló dolgozók díját. Hiányzó lábát egy apró mülákkal pótolták.

– Az amerikai pulykakeselyű jelzi, ha föld alatti repedt vagy törött olajvezetéket észlel. A szivárgó olajnak ugyanis hasonló szaga van, mint a keselyűk táplálékának (dögevők). A csapatra gyűlt madarak megmutatják a szerelőknak, hogy hol kell megjavítaniuk a vezetéket.

Kolibri

– A világ legkisebb madártojása a kolibrié. A struccé a legnagyobb.

– A precocial madarak, pl. csirkék, kacsák, struccok és sirályok a tojásból való kikelés után

Kiwi

tük hűtéséhez kell, ők ugyanis nem képesek izzadni.

– A struccot két órát kell főzni, hogy a sárgája megkeményedjen.

– A madarak pulzusa nyugalmi állapotban 400, repülésnél 1000 körüli.

– A világ egyetlen szárnyatlan madara az új-zélandi kiwi.

– A vándorló vadkacsák és vaddudak gyakran V alakban repülnek. Mindegyik madár az előtte haladó hátszélén halad, így kevesebb energia ráfordításával tud a levegőben maradni.

– A galambok akár 160 km/h sebességgel is tudnak repülni.

– A fecskék és a sólymok maximális repülési sebessége csaknem 320 km/óra!

– A pingvin és a struccon kívül minden madár tud repülni (a harmadik repülni nem tudó madár a már kipusztult dodó volt).

– A kolibri 10 percenként eszik: a testsúlya 12-szeresének megfelelő súlyú nektárt szűr csőbe naponta.

Strucc

– A világ egyetlen mérgező madara a pápua új-guineai búbos pitohui. A mérgező anyagot a bőrében és a tollában találják.

– A valaha mért legnehezebb pulyka 43 kiló volt, ez kb. egy németjuhász kutya tömegének felel meg.

– A baglyoknak nincsenek fogaik.

– A kacsahápopás nem visszhangzik.

– A kolibri az egyetlen madár a világon, amely hátrafelé is tud repülni.

– A tyúkok koruk haladtával egyre nagyobb tojásokat tojnak.

– Ha egy pulyka zaklatott lesz, megváltozik fejének színe.

– A csokoládé mérgező a papagájokra, ezért nem szabad nekik adni belőle!

A Kilimandzsárón él Afrika legmagasabb fája

Afrika legmagasabb hegyén, a Kilimandzsáró egyik lakatlan völgyében bukkantak a kontinens legmagasabb fájára. Ez a 81,5 méteres fa az *Entandrophragma excelsum*, amely a mahagónifélék családjába tartozik. Andreas Hemp, a Bayreuthi Egyetem munkatársa a tanzániai vulkánt kutatva 20 éve talált rá az óriásfák egy csoportjára, de magasságukat csak a közelmúltban tudták pontosan megmérni – olvasható az EurekaAlert című tudományos portálon.

2012 és 2016 között lézerral mérték meg 32 fát, amelyek közül a 10 legmagasabb 59,2 métertől 81,5 méterig terjedt. Törzsük átmérője 0,98 és 2,55 méter közötti. A német szakember az adatokból arra következtetett, hogy a behemót fák 500-600 évesek lehetnek.

A világ legmagasabb fái nem Afrikában nőnek, hanem Észak-Amerikában: a kaliforniai Redwood Nemzeti Park egyik mamutfenyője 115,6 méter. Ausztráliában is találtak már 100 méter magas eukaliptuszt. (ng.hu)

A szegény ember szerencséje

Egyszer volt, hol nem volt, volt ezen a világon valahol egy szegény ember. Hát ez a szegény ember két borjúra teszen szert valahonnan. Na, hát ő azokat addig dédelgette, szépengette, hogy megnőttek s jármás marhák lettek. Béfogja a szegény ember a két marháját s avval el ki, hogy azt a kicsi, tenyeremnyi földjét megszántsza, bevesse. Szántogat, szántogat, de hát a szegény embernek még a szerencséje is szegény, szegény embert még az ág is húzza. Az egyik tehene mit gondolt, mit nem, egyszer csak egyet bődült, kettőt rúgott s avval csak kiesett a járomból s egy miccentés alatt vége volt neki. Búsult a szegény ember, hogy majd felvetette a nagy búbánát, hogy még a jó Isten is csak a szegény embert látogatja, próbálgatja. S hogy egész kárral ne maradjon, lenyúzá nagy keservesen a tehén bőrét s elindult vele a városba, hogy valamerről eladja.

Útközben a nagy melegben elfárad, leül az árnyékba pihenni. A bőrt addig kiteríti egy bokorra száradni, mert fele terhe is lesz, jobban is megveszik, ha nem olyan nyers. Amint ott búsul magában a világi élet keserőségei felett, hallja, hogy valami a csoda kopogtatja, vagdalja erőst a száradni kitett bőrt. Nézi, s hát látja, hogy egy fakopogtató vagdalja, de olyan erősen a bőrt, hogy a lába is besuvadott a likon. Megragadja a szegény ember a madár lábát, megfogja a madarat s ahajt a tarisznyába tette. Avval azután továbbindult a maga útjára. Idő megestültével elhatározza, hogy ő ma egyet se megy, hát bévetődik egy jómódú házhoz szállást kérni éjjelre. Nyit bé a házba, hát üres a ház, senki nincsen benn! Jól van, a ház megé kerül, s ott az ablakon át nézi, hogy mikor megy bé az ajtón valami lelkes állat, hogy szállást kérhessen éjszakára.

Egy kis idő múlva jön bé az asszony, egyik kezében bor, a másikban pálinka. Felnyitja a láda fedelét s teszi annak egyik szegletébe. Veszen le a cserepes kályha tetejéről egy szita fánkot, tölti a láda másik szegletébe. Húzza ki a sütőből egy sült libát, teszi fel a cserepes tetejére. Azzal dolgához lát. Most már a szegény ember is kijön a ház megöl, s kiáll a kapuba, hogy mikor a gazda megjön, kérjen szállást tőle.

Nemsokára jön is haza a gazda a szántóból. Kéri a szegény ember a szállást.

– Hogyne adnék, földi – feleli a gazda –, kerüljön csak bennebb!

Na, bemennek. Hát az asszony fekszik s jagat. Mondja a gazda:

– Éhesek vagyunk, asszony, adj valamit ennünk, mert egy napi szántás után jól esik a vacsora.

De az asszony csak mondja a maga panaszt, hogy ő egész nap milyen beteg volt, még vacsorát se készíthetett. A szegény ember tüstént látta, hogy itt alighanem kutya van a kertben. Eléveszi a madarát s elkezd vele bíbelődni.

Kérdi a gazda:

– Miféle madár az ott a kezében, atyafi?

– Hm! – mondja a szegény ember. – Ez osztán jóvendőmondó.

– Jóvendőmondó? Hát osztán tudna igazat mondani?

– Igen ez annak, aki kívánja – mondja a szegény ember.

– Hallom hát! Szívesen megfizetem, ha igazat mond.

Elkezd a szegény ember alattomban csípni a madár lábát, hogy az fájdalmában cseregni kezd.

– Mit mond az a jóvendőmondó, te szegény ember? – kérdi a gazda.

– Ez azt mondja, hogy a kemence tetején egy sült liba vár gazduramra.

– Igaz-e ez, feleség?

– Igaz biz az, édes uram.

– Hát akkor vedd elé, kedves feleségem, hogy együk meg ehejt! Éppen jól fog esni egy napi szántás után.

Na jó, hát újra csípni kezdi alattomban a szegény ember a madarát, hogy az még jobban elkezd cseregni.

– Mit mond még, te szegény ember, az a jóvendőmondó?

– Ez azt, édes gazduram, hogy a láda jobb szegletében bor s mézes pálinka vár gazduramra.

– Igaz-e ez is, feleségem?

Mondja az asszony:

– Igaz biz az, édes uram.

– Hát vedd elé, kedves feleségem, hiszen az ad erőst egy napi szántás után, s a holnapi munkához!

Újból csípi alattomban a szegény ember a madarát. Csereg a madár.

– Hát még mit mond az a jóvendőmondó, te szegény ember?

– Ez azt, gazduram, hogy a láda bal szegletében is van egy csomó puha fánk gazduram részére.

– Ez is igaz lenne, édes feleségem?

– Hát az is igaz, az is úgy van, édes uram.

– Vedd elé hát, feleség, hogy csapjunk ehejt egy vidám napot ezzel a jó atyafival! Hanem te szegény ember, add el nekem azt a jóvendőmondót, jól megfizetek érte!

Na, elég az hozzá, hogy a gazda is nagy örömeiben megvevő a jóvendőmondót, két szép kajla ökörért s egy búzával rakott szekérért. Avval nekikerekedék másnap az ember, el haza a jóvendőmondója árával.

S ahajt olyan szerencsével szorgalmatoskodott, olyan ügybe való hatókrös gazda lett belőle, hogy még az uraság se különb, s fogjuk rá, halláke, hogy még ma is él, hogyha meg nem halt.

Erdélyi magyar népmese

Tomba Andrea

Fejtől s lábtól

(Részlet)

Sebészet

Pedig megtaláltam én a magam halálos szerelmét, a chirurgiát. S akkor mégis. Milyen időben. Golyóidőben. Ugyanis a sebészetre való mesterséges rátalálásom fordította meg hányódásomat, mely az orvos egyetemi tanulmányaimat végig kísérgette. Ha sorra vizsgálnám az egyetemi prezencéket, napvilágra jönne, hogy épen mostan, a tanulmányok legközepén, mikor mások elvesztik kedvük a folytatástól, akkor kezdek el jobban egyetemet látogatni, s későbbecsken visszamenőleg pótlani a hiányzó tudásomat.

Holott majdhogynem az egész tanulás félbe lett szakítva.

Az első, apám szerint csak épen főpróbának tekinthető fürdőidényünket, mikor is ő elégedetten hátradülve felolvasta a trónörökös pár fürdői látogatását, egy hónap múlva megszakítják a nagy veres plakátok az általános mozgósítás hírével. A fürdő két-három napig a nagy hír után úgy pezseg, mint egy főváros, majd röviddel ezután kiürül. Apám ijedten próbál visszatartani engem, mikor pedig nekem le kell jelentkezni az egyetemen, de én oly nyugodtan utazok fel Kolozsvárra, mint aki már nem rendelkezik a sorsa felett.

Apám váltig állítja, hogy ő majd hadmenetességet szerez nekem. Most történik előbbször, hogy apámat aggódni látom, s félni, miben egészen összemegy, s szürke lessz, erejét veszített. Nagyon csodálkozok, az a nagy dölyfös ember hová lett. Mikor velem akar feljönni, mondom neki, hogy én már felnőttkorú vagyok a törvény előtt, s magam ügyeit kezemben tartom. Nagyon komolyan mondom. A vonaton hatalmas tömeg utazik, milyet még sose láttam.

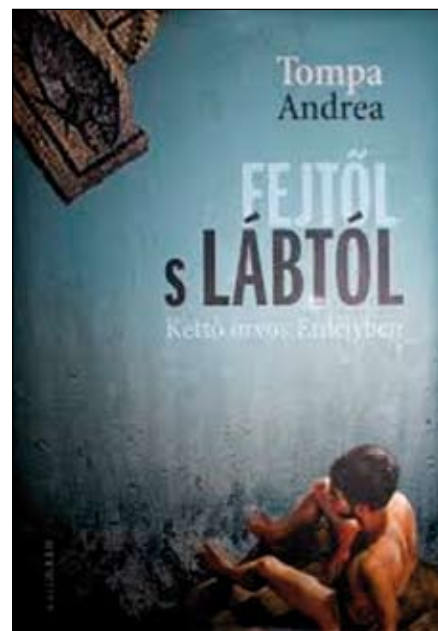
A hadiállapotra tekintettel az egyetemi tanulmányok gyorsított eljárással folynak le az őszön, jelenti be rector úr, s kinek utolsó évét kell még kijárnia, bevonul, s vizsgáit kedvezményesen fogja letenni a harctérről visszatérve, s kiküldetési helyén megszakítva feladatát vizsgálják. Azaz az utolsó éves medikus hallgatók főképen segédorvosi beosztással indulnak hadba.

Kinek két éve maradt hátra, mint énnekem is, előbbre hozott vizsgákat tehet úgyszintén, bár egy év múlva, mire az utolsó évesek diplomáznak, s orvostudori szigorlatuk teszik, már rég békében dolgozik minden orvos a monarchiában.

Az egyetemi tanév minden ceremónia nélkül nyílik meg, minthogy háború van immár másfél hónapja, s az első évre beiratkozottak száma több mint egy negyedére csökken le a korábbiaknak. Állítólagosan olyanná lett az egyetem, mint régen, megnyílása idején, mikor semmi társadalmi bizodalom nem volt a vidéki egyetemhez, alig jöttek, s nők sem lettek beeresztve. Az ötödista ifjak mind sorozva lettek, a nőket pedig egyáltalában nem is engedik ki otthonról.

Az egyetem főképpen tudományos előadások tartásával igyekezik a hadba indulókat felkészíteni, az Erdélyi Múzeum Egyesület szervezésében egymást érik az előadások a hadi orvosi ellátás, első segélynyújtás, kötözési módok témájában. Miután lejelentkezek az egyetemen, még bő hónapom marad az egyetemi év nyitásáig. Haza nem kíváncszok.

A város tele hadba induló katonák zsvájával, kik lelkesen vitatkoznak és masíroznak, éltetik a háborút, kántálják a „Ferencz József azt üzente”, meg a „Vessen Szerbia. Orgyilkosok országa!”, „Indulunk Belgrádnak, szerbnek és oroszoknak!”, éltetik a királyt, gyalázzák a szerb kutyát. Vonnak nemzeti szín lobogóval, fújják a Nemzeti dalt meg a Marseillaise-t, a kávéházak hajnalig nyitva állnak. Milyen szép, hogy éjjel is él a város, mintha csak nappal volna! Akkor ez is tud igazi nagyváros lenni, csak akarni kell. Meg a háború kell hozzá. Estére belesodródok én is az ilyesmi lelkesült ünneplésbe, hogyne, aztán a tömegben kezdek mindjobban kimelegedni, dalolni, lobogót kapok, s viszem, s hirdetem fennen a háborút. Csodálatos, az ember hogy át tud villamozódni a tömegben! Az Európa kávéházba két óránként felolvassák a király „Népeimhez!” írott beszédét, s utána énekelni kezdjük a himnuszt. Este még csak kávéház s nagy beszédek, hogy mi igaz ügyben küzdünk, aztán a bor, a bor meg a bor. S akkor kezdik mondani a fegyvereket, hogy ki milyet vásárol magának s hol, s mekkora

készlet tölténnyel kell szerelkezni a népfölkelőknek. Az árak biza az égbe szöknek. Még ha részeg is vagyok már az örömtől, de azért a fegyver az nekem egyet jelent: hogy apám fogja a pus-káját, s egy fejlett élő szervezetre, állatra lő vele. De ahogy az éjszaka mámorába belésodródok, kezdek én is álmodozni a bevonulásról. Hisz én orvostanoncként vonulhatnék, első kötést nyújtónak, netán szanitécnak, nekem nem kell fogni a fegyvert, s ölni. Holott nekem az önkéntesség legkorábbi csak jövőre kezdődik. De addig késő lesz, hová menjek. Megverjük a szerbet, s kész.

Egész éjszaka nyitva a boltok, ilyet még sohse láttunk. A bevonuló népfölkelők ásarolják a felszerelést, ruhát, lámpásokat, késeket, kulacsot, dohányt, tartósabb élelmiszereket, gyógyeszközt, tűt, cérnát. Az értelmesebb gyógytárak is nyitva. De azért az ilyesmi nem lett eléggé megszervezve.

Dühösen érkeznek a kávéházba a bevonulók, hogy se egy töltény, se egy megfelelő táská vagy jó erős bakkancsok, de már Mannlicher vagy legalább Browning se kapható sehol a városba, mind fel lett vásárolva. Csak a vadászfegyver, az maradt, a zsidó azt ajánlgatja a háborúba indulónak. Mire mondják neki, hogy nem nyúlra kell célozni, hanem szerbre, olyat adjon.

Még tört s kést árulnak, az még akad. Na de én ilyesmi boltba be nem teszem a lábom, az már biztos. Persze nem mondom, világ pénzért, mikor mindenki úgy szalad, hogy a hazát védje. Mert ez nem való, nem férfiú viselkedés, tudom én, mind így gondolkozik.

Kedves Olvasó Tanulók!

Tomba Andrea második regénye, a *Fejtől s lábtól* 2013-ban jelent meg a Kalligram Könyvkiadónál. Különösen aktuálissá az első világháború kitörésének és eseményeinek centenáriuma teszi. A kiragadott részletben az „igazolt védelmi háború” kitörése kiváltotta euforikus hangulatot beszéli el a narrátor-főszereplő. A férfi. A regénynek ugyanis két, eltérő nemű és szempontú elbeszélője van. Mindketten orvos-

tanhallgatók, egy férfi és egy nő, akik kezdetben külön-külön vívják a maguk családi, közösségi és „világháború”-ját – hogy végül egymásra találjanak. Közben persze nagyot változik a világ, lezajlik egy nagy háború, országok és trónusok omlanak össze. Persze, a keserű tapasztalat örök érvényű. Nincsenek igazságos háborúk, a háborús uszítás és eufória mindenki számára csak egyetlen lehetőséget tartalmaz: a tragikus bukását.

Bence Erika

Luca neve a Lux (fény, fényesség, világosság) szóból ered. A legenda szerint Lúcia az ókeresztény időkben élt, fiatal szűzlányként. Édesanyja egyszer nagyon megbetegedett, és együtt mentek segítséget kérni Szent Ágota sírjához. Lúcia ott elaludt, és álmot látott, minek hatására úgy határozott, hogy Jézus menyasszonya lesz. Édesanyja meg is gyógyult, de ennek ellenére sem fogadta el lánya elhatározását. Pogány vőlegényhez akarta adni, s pogány bálványok hódolatára kényszeríteni lányát. Mivel Lúcia nem tágított, elítélték. Igás állatokkal akartak keresztülhajtani testén, de az állatok megtorpantak lekötözött teste előtt. Végül elégették, így vértanúvá vált. A legenda szerint csak akkor halt meg, amikor befejezte imáját.

A magyar néphitben Luca nem hasonlít a legendabeli Szent Lúciához, sokkal inkább kísértészerű, kitalált alak, kinek külseje csúnya öregasszonyé vagy fehérleples lényé.

A legnevezetesebb Luca-napi népi szokás az ún. Luca székének a faragása. Ennek a szabályos ötszög köré írt, öt egyenlő szárú háromszögből formált csillag volt az alakja. Készítője Luca napjától kezdve mindennap faragott rajta egy kicsit,

December 13-a, Luca napja

de csak karácsony estjére volt szabad elkészülnie vele. (Ezért terjedt el a mondás:

Lassan készül, mint a Luca széke.) A hagyomány szerint többnyire kilencféle fából állították össze: kökény-, boróka-, körte-, som-, jávor-, akác-, jegenyefenyő-, cser- és rózsafából. Arra szolgált, hogy segítségével tulajdonosa felismerje a falu boszorkányait. Ha a széket magával vitte karácsonykor az éjféle misére, ott ráállva nyomban megláthatta a boszorkányt, mert az illető ilyenkor szarvat hordott. Ám a boszorkányok is meglátták a széken ágaskodót, akit próbáltak elkapni. A menekülőnek az úton hazafelé szüntelenül mákot kellett szórnia, amit a boszorká-

nyoknak kötelességük volt felszedni, s így nem érthették utol. Miután az illető szerencsésen ha-zaért, a Luca-széket el kellett égetnie.

Elődeink azonban nem érték be ennyivel, hiszen a jövőt és a termékenységet is meg akarták tudni, sőt, befolyásolni is szerették volna azt. Ez volt a lucázás szokása. A fehér lepelbe öltözött lányok ilyenkor házakhoz mentek, ahol általában különböző jókívánságokkal a tyúkok szaporulatára akartak hatni. Máshol ilyenkor a gyerekeket ijesztgették. A legények a lányos házakhoz jártak, s ott ilyen és hasonló mondókat mondtak. A jókívánságokért cserébe tojást kaptak ajándékba.

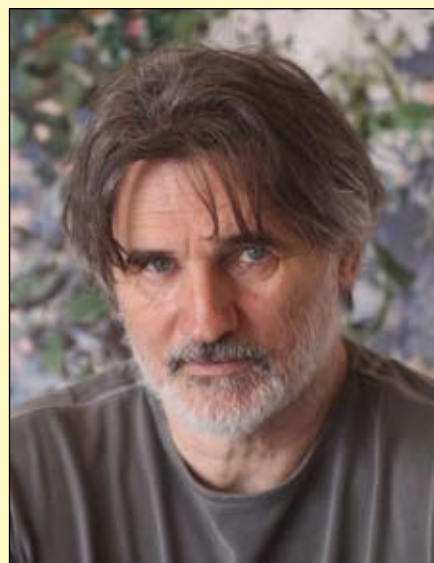

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Penovác Endre festőművész

Gondolom, az oldalra pillantva Penovác Endre csodálatos akvarelljein akadt meg először a szemetek: a kócos pulin és a bolyhos cicán. A képekre pillantva szinte érezzük az ujjaink alatt a macskák selymes, bolyhos szőrét, a futkosó puli leheletét. Penovác Endre a vízfestmények készítésének mestere. Reméljük, hogy a jövőben még többet hallunk róla.

Tornyoson született 1956-ban, majd 1984-ben az újvidéki Képzőművészeti Akadémia festészeti szakán diplomázott. Ugyanebben az évben a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének, 1992-től pedig a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának tagja lett. Közel száz önálló és csoportos kiállításon vett részt itthon és külföldön, alkotásait több díjjal jutalmazták.

A művész Topolyán él. Akár hólepte szántóföldekről, akár pipacsokról, pulikról vagy macskákról van szó, művészete elvonatkoztathatatlan a vajdasági sík tájtól, alkotásai könnyen felismerhetőek és beazonosíthatóak – írja a MagyArt blog szerzője.

Thuküdidész, az első „igazi” történész

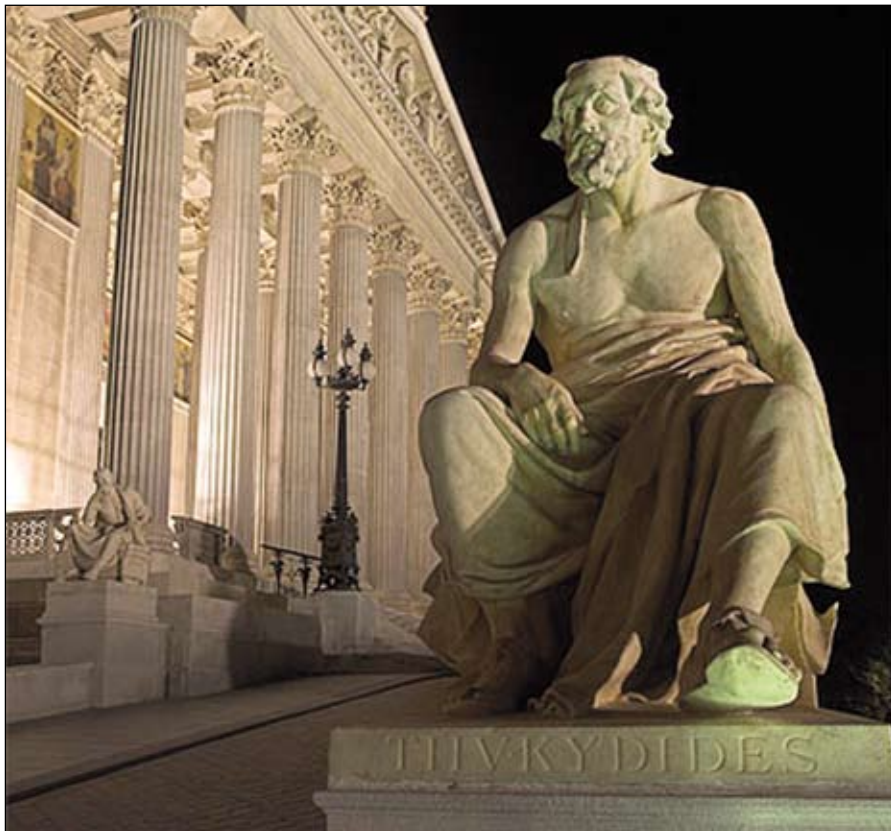
A peloponnészoszi háború írójának életútja

Az athéni Thuküdidész megírta a háború történetét, amelyet a peloponnészosziak és az athéniak vívtak egymás ellen. Művébe mindjárt a háború kitörésekor kezdett bele, mert előre sejtette, hogy az rettentő, s minden eddiginél nevezetesebb lesz. Erre pedig abból következtetett, hogy mindkét fél hatalma tetőpontján, teljes felkészültségben kezdte meg a küzdelmet, s látta, hogy a többi hellén is vagy azonnal valamelyik oldalra állt, vagy ezt fontolgatta. Így ez a háború a leghatalmasabb megrázkódtatássá vált a hellének, a barbárok egy része, sőt, mondhatni, az emberiség többsége számára is.

Így kezdődik Thuküdidész fő műve, A peloponnészoszi háború az 1985-ös magyar kiadás szerint.

A történelemírás nem lenne ugyanaz, vagy talán egyáltalán nem létezne, ha nem lett volna néhány olyan görög férfi, mint Hérodotosz vagy Thuküdidész. Nekik köszönhetjük a történelemtudomány kezdeteit, s ha Hérodotosz volt is az első, Thuküdidésznek jár mindenképpen az elismerés, mint első „igazi” történésznek.

Nem sok tény ismert életéről. Thuküdidész attikai származású, apja Olorosz, anyja a trák származású Hégészipólé volt. I.e. 460 körül született Athénban. Családja nagy birtokokkal rendelkezett. A fiatal Thuküdidész kiváló neveltetésben részesült. Elsősorban Anaxagorasz

Thuküdidész szobra Bécsben

A peloponnészoszi háború legrégebb ismert kézirata, firenzei könyvtár

és Gorgiasz filozófusok tanították. Az athéni férfi 424-től a sztratégosz pozícióját töltötte be a trákiai hadszíntéren. Itt azonban kudarcot vallott és száműzetésre ítélték. 403-ban tért vissza Athénba, miután a város elvesztette a háborút Spárta ellen. Terjedelmes és kultikus művét, a Peloponnészoszi háború történetét távolléte alatt írta meg. Figyelemmel követte az eseményeket és egyidejűleg jegyzetelt is. Munkája nyolc könyvből áll, nagy része a háború első fázisát foglalja magába. Thuküdidész itt le is zárta az eseményeket, gondolta, hogy a háború befejeződött tíz év után. A hátralévő három könyv az athéniak számára katasztrofálisan végződő szicíliai hadjáratot írja le, amelyben életüket veszítették egyes kiemelkedő államférfiaik, mint Nikiász és Démoszthenész. Ki kell emelni, hogy az utolsó, nyolcadik könyvet nem sikerült teljesen befejeznie a szerzőnek.

A történelemírás úttörője objektíven, elfogultság nélkül számolt be az eseményekről. Egy ideig résztvevője és szemtanúja volt a háborúnak,

sőt mindkét féltől tudott adatokat és értesüléseket szerezni. Száműzetése miatt álláspontjaiban nem állt nyíltan Athén oldalán, annak ellenére, hogy ez volt hazája. Szenvedélyesen ragaszkodott az igazsághoz, még ha az fájó volt is.

Thuküdidész a görög városállamok politikájában kereste a konfliktusok gyökereit, az egyetemes törvényszerűségeket fejtegette. Hitt abban, hogy az emberi értékek maradandóak. Igyekezett kivizsgálni az emberek viselkedését nehéz időkben, járványok, háborúk idején. Véleménye szerint a görögök közötti háború kirobbanásának az oka Athén fölényeskedése és könyörtelensége volt a görög világban.

Thuküdidész a történelemírást irodalmi formának tartotta ugyan, de ügyelt arra, hogy minden adatot figyelmesen leellenőrizzen, hivatalos dokumentumokra és feliratokra, szerződésekre alapozta műveit. Megszólaltatja a szereplőit, de itt is ügyel arra, hogy ne saját fantáziájára helyezze a hangsúlyt, hanem valódi tényekre. Írásai óriási jelentőségűek mind történelmi, mind irodalmi szempontból.

Thuküdidész i.e. 400 körül halt meg. A „tudományos történelem” és a politikai realizmus atyjának is nevezik. Nagy hatással volt későbbi görög és római történészekre. Műveit ma is tanulmányozzák világszerte.

Gyarmati Balázs történész

Thuküdidész – Hérodotosztól eltérően – a történelmet az emberek történetének tartotta, szerinte az eseményeket nem az istenek, hanem az emberek irányítják.

Új utakat keresve

Az alábbiakban női zenei előadókra, együttesekre összpontosítunk, akik visszavonulásról, feloszlásról adtak hírt, vagy jelezték a feloszlásukat

Feloszlik a 2NE1

Nemrég foglalkoztunk a dél-koreai zenei színtérrel, említettük a 2NE1 lányegyüttest is. A 2NE1 2014 nyara óta nem jelentkezett új lemezzel, de ügynökségük folyamatosan nyugtatta a rajongókat, hogy hamarosan visszatérnek. Az idén tavasszal Minzy kilépése nem sok jót sejtetett, de akkor is azt mondta a kiadójuk, hogy nyáron trióként térnek vissza a lányok. A YG Entertainment végül is nemrég bejelentette, hogy a 2NE1 hivatalosan is feloszlik. A YG közleményében egyebek közt arról lehetett olvasni, hogy a 2NE1 hét éven keresztül képviselte az ügynökséget, így szomorúak és csalódottak, amiért nem kerül sor folytatásra. Hozzá tették, hogy idén májusban CL és Sandara Park szólóelőadókként szerződést írtak alá velük, de sajnos Park Bom nem élt ezzel a lehetőséggel. A 2NE1 egyébként 2009-ben debütált, majd pedig Dél-Korea egyik legsikeresebb együttesévé lett. Számos slágert készített, ilyen egyebek közt a Fire, az I Don't Care, a Can't Nobody, az I Am The Best, az Ugly, az I Love You és a Come Back Home.

Bejelentette a visszavonulását

Adele nemrég a phoenixi fellépésén megerősítette, azaz hivatalosan is bejelentette, hogy valóban visszavonul. Szeptember közepén kezdődtek meg a találgatások Adele visszavonulását illetően, hiszen az

énekesnő azt nyilatkozta, hogy a jövőben a családjának szeretné szentelni az életét. Néhány héttel később ez már kezdett nyilvánvalóvá válni, mivel arról számolt be, hogy miután véget ér a turnéja, szerelmével, Simon Koneckivel – aki a közelmúltban megkérte a kezét – egy újabb babával gyarapítanak a családot. A fentiek alapján egyre biztosabbnak látszott, hogy a brit szupersztár búcsút int a rajongóinak és a zenei életnek. A koncertjén immár az őrjöngő tömeggel is közölte, hogy igaz, nem végleg, de egy időre felhagy énekesnői karrierjével, mivel babát szeretne. Adele-nek egyébként ez volt az idei utolsó fellépése, és habár jövőre még lesz néhány koncertje Új-Zélandon és Ausztráliában, azok után egy időre leáll a turnézással. Adele azért megnyugtatta a rajongóit, hogy csak néhány év kihagyásról lenne szó, mert szeretné az anyaság minden pillanatát kiélvezni.

Feloszlásukat vetítik előre?

Újabb tag kezdett szólókarrierbe nemrég a Fifth Harmony lányegyüttesből. Ezúttal Lauren Jaureguiról van szó, aki nemrég Ariana Grande egyik dalszerzőjével, a The Rascalsszal vonult stúdióba együttműködés céljából. Ahogyan azt említettük, nem ő az első, aki szólókarrierben gondolkodik. Camila Cabello kiadott már egy sikeres dalt, az I Know What You Did Last Summert Shawn Mendeszel, valamint a Bad Thingset a Machine Guyszal, emellett Diplóval is stúdiózott. Ez még nem jelentene feltétlenül rossz hírt a Fifth Harmony rajongóinak, viszont Normani Kordei nem olyan régen utalásokat tett az együttes esetleges feloszlásával kapcsolatban. Elmondása szerint ez valamikor a jövőben biztosan megtörténik, hiszen az együttesből mindenkinek már kezdetben is a szólókarrier volt a célja. Az énekesnő arról is beszélt, hogy mindig is individuális előadóként gondolt önmagára, ahogyan a többiek is, mivel eléggé eltérő a véleményünk arról, mit is akarnak a zenével kapcsolatban. Normani Kordei egyébként nemrég dolgozta fel Tory Lanez Say It dalát, és a táncudására is felhívta a figyelmet.

Elkelt Bella gyűrűje

Az Alkonyat filmsorozat még mindig lázban tartja hűséges rajongóit. Ezt bizonyítja, hogy a nemrég Hollywoodban rendezett nagyszabású aukción elárvereztek 900, az Alkonyat-sorozatban feltűnt tárgyat. Óriási volt az érdeklődés irántuk. Rajongók ezrei csatlakoztak a licithez, így szép összeg gyűlt össze. Az egyik legizgalmasabb tárgy a Kristen Stewart által életre keltett Bella Swan eljegyzési gyűrűje volt, melyet a Robert Pattinson alakította Edward Cullen húzott az ujjára. A gyönyörű ékszerre több mint ezer ajánlat érkezett, végül egy rajongó vihette haza tetemes összegért. Mivel kedvenceikről volt szó, a rajongók nem fukarkodtak: kisebb vagyonért kelt el egyebek közt Edward naplója és Bella egyik kosztümje is.

Orvost alakít új filmjében

Joe Odagiri az egyik legnépszerűbb japán színész, aki extravagáns stílusával hódít, de a filmjeiben azt is megmutatta, hogy többféle karaktert képes megformálni. Játszott már reménytelen szerelme, bosszúszomjas gyilkost és öntelt gazembert. Nem is csoda, hogy minden évben számos szerepajánlatot kap. Legújabb filmje, az Ernest jövő év őszén jelenik meg, ekkor orvosként láthatjuk viszont. A film Havannában, Kuba fővárosában játszódik, ezért Joe-nak meg kellett tanulnia spanyolul. A színész hat hónap alatt sajátította el a nyelvet, elmondása szerint nem volt nehéz dolga, hiszen a spanyol mindig is az egyik legszebb nyelvnek tartotta. Elmondta továbbá azt is, hogy Ernest, akit ebben a filmben alakít, egyetlen korábban megformált karakteréhez sem hasonlítható. A japán színész a szerep kedvéért megnövesztette a haját, és majdnem tíz kilótól is meg kellett szabadulnia. A filmet Junji Sakamoto rendezte.

Felépült és forgat

Dylan O'Brien márciusban szenvedett balesetet Az útvesztő: Halálkúra forgatásán, amikor egy akciójelenet során elütötte egy autót. Ezt követően egy hosszabb felépülési folyamat várt a színészre, ami sikerült is neki. Azóta nemcsak befejezte a filmet, de volt ideje beugrani a Teen Wolf utolsó évadára is, hogy még egyszer utoljára Stiles Stilinski bőrébe bújjon. Dylan ezt követően főszerepet kapott az American Assassin című akció thrillerben, hogy egy CIA-ügynököt keltsen életre. A rajongók megnyugodva vették tudomásul, és Rómában lencsevégre is kapták az egyik forgatási szünetben, amikor épp a stábtaggal beszélgetett. Dylant mostanában a Teen Wolfban láthatják rajongói, a főszereplésével készült Az útvesztő-trilógia harmadik része pedig várhatóan 2018 januárjában kerül a mozikba.

Sia új filmzenéje

Az Egyesült Államokban nemrég mutatták be a Lion című filmet, amelyben Sia új szerzeménye, a Never Give Up is hallható. A dalt maga Sia tette közzé, hogy megörvendeztesse vele a rajongóit. A dal kapcsán az énekesnő Greg Kurstin producerrel dolgozott együtt. Sia nem csupán az egyik legsikeresebb és legegységibb előadó manapság, hanem az egyik legkeresettebb dalszerző is. Nem is csoda, hogy számos felkérést kap, legutóbb a Szenilla nyomában című animációs filmhez dolgozta át Nat King Cole feledhetetlen dalát, az Unforgettable. A Lion című filmben egyébként Rooney Mara, Nicole Kidman, Dev Patel és David Wenham játsszák a főszerepet. A megtörtént események alapján készült filmalkotás középpontjában egy ausztrál pár áll. Úgy döntenek, örökbe fogadják az ötéves Saroo-t, aki Indiában szállt vonatra, de eltévedt, és esélye sem volt arra, hogy hazataláljon. Huszonöt évvel később úgy látja, ideje összeszednie a bátorságát, és megismernie az igazi családját. Kutatásához a Google Earth számítógépes programot használja.

Jelige: „Ősz”

Kedves Bizalmas sorok!

Nem tudom, máshol hogy van, de az én osztályomban minden nap valamilyen verekedés van. Ha jobban belegondolok, azt állapíthatom meg, hogy majdnem mindig ugyanaz a fiú az, aki a galibát okozza. Az pedig pont az a fiú, akibe szerelmes vagyok. Ő, meg még egy fiú verekednek egy harmadik fiúval, akit Deginak csúfolnak. Velem is sokszor kiabál, és lehülyéz. Gondoltam már arra, hogy beszélek vele, hogy nem jó ez, amit csinál, de félek, akkor többé nem szeretne, és nem is beszélne többé velem. Otthon is mindig kiabálnak velem, pedig rendszeresen segítek. Mindig hibát találnak bennem.

A múlt héten is kitört a balhé, mert nem akartam a könyvtárba menni, mert beszámolót írtam biológiából, meg angol pótórám is volt. Rettentően csúnyákat vágott a fejemhez anyám. Kérlek, segíts! Mit tegyek, hogy megváltozzon körülöttem ez a sok kiabálás. Jó lenne, ha néha szépen is beszélnének hozzám.

Válasz:

Nagyon jól érzed, hogy az, amiben vagy, nem egészséges légkör. Nem tudom, te hogy vagy vele, de én jómagam is néha tehetetlennek érzem magam, amikor rám telepszik az az erőszakotömeg, ami nap mint nap, mindenhol felém hömpölyög és körülvesz. A TV-ből, a filmekből és a hírekből, az újságokból, az iskolában a gyerekek között. Mindenfelé hömpölyög a sok-sok negativitás. Amit én magam megethetek, az az, hogy nem veszek részt ezekben a viselkedési formákban. Na, jó! Esetleg, ha a pletykák meghallgatásáról és terjesztéséről van szó, nem tudok mindig ellenállni.

Iskolapszichológusként és nevelőként, amikor csak tehetem, az iskolában az egymás karját tekergető tanulókat szétválasztom és elmagyarázom nekik, hogy ez nem számít játéknak, hülyéskedésnek, hanem az erőszakos viselkedés egyik formája. A csúfolódókkal is ugyanígy járok el. De ellenem vannak mindazok, aki játéknak és szórakozásnak veszik mindezt! Általában az első lépés az erőszak elleni harcban az, hogy mi magunk megtudunk minél többet arról, hogy mi minősül erőszakos viselkedésnek. Ennek pedig nagyon is gazdag skálája van:

pl. a felnőttek gyerekek feletti erőszakos cselekedete,

a gyerekek egymás közötti erőszakos viselkedése,

a gyerekek felnőttek felé irányuló erőszakos viselkedése is ide tartozik. A viselkedéskutatók, pszichológusok megpróbálták csoportosítani az erőszakos viselkedés különböző formáit, és a következő felosztást készítették: Van verbális, szóbeli erőszak, ami csúfolódásként, sértegetésként, gúnynevek kitalálásaként jelenik meg a viselkedésben. Van testi, vagyis

fizikai erőszak is, a másik megütése, a lökdösés, de a tárgyak rongálása és megsemmisítése is ide tartozik. Gyakori a szociális, vagyis társas erőszak is, pl. valakinek az elkerülése, kiközösítése, elkülönítése. A pszichológiai, vagyis lelki erőszak zsarolás, kinevetés vagy éppen fenyegető pillantások formájában jelenik meg a környezetünkben. Fontos időben felismerni és beszélni a gyerekek közötti erőszakra, hiszen erőszaknak számít az agresszív viselkedés minden formája, amelyet a gyermek másik személy, vagy valakinek a tulajdona ellen tanúsít. Pl. az iskolai WC-ajtók, tükrök, folyékonyszappan-tartók letörése, a padok és székek rongálása, nevek és jelek vésete falakra, padokra, a másik osztály munkájának megrongálása, a hirdetőtáblákon lévő dolgok firkálása, szétéptése, a társak táskájának, sapkájának, sáljának kidobása az ablakon, stb., mind, mind erőszaknak számít. Valójában az erőszak ellen csak összefogással, közösen lehet föltámasztani a harcot. Nemet mondani, szólni az iskolában az ügyeletes tanárnak, az

osztályfőnöknek, az iskola pedagógusának, pszichológusának, hogy időben orvosolható legyen, és ne legyen belőle hosszan elhúzódó, az iskola falain kívül is fennálló probléma, ami megkeseríti nagyon sok egyén életét. Az erőszakmentes viselkedést meg is lehet tanulni. Olyan viselkedési technikák, eljárások sajátíthatóak el, amelyek elősegítik a konfliktusok megoldását, és amelyek segítik szükségleteink és érzelmeink kifejezését anélkül, hogy erőszakra kerüljön sor. Mert az egyének szükségletei és érzelmei azok, amelyek a háttérből irányítják a viselkedést, és váltják ki az erőszakot. Jó lenne, ha föltennéd magadnak a kérdést, hogy miért vonz ez az erőszakos fiú. Szeret-e engem az, aki így beszél velem? Milyen ember az, aki így viselkedik a másikkal? Mit is kapok én tulajdonképpen tőle? Milyen lesz ez a fiatal, ha felnőtt lesz, ha már most így viselkedik? Ha erre válaszolsz magadnak, nagyon remélem, tudni fogod azt is, hogy mit kell tenned!

Ami az otthoni helyzetet illeti, azt hiszem, hogy a szüleid nem találták meg a legjobb módot arra, hogy többre ösztönözzenek. Nagyon valószínű, hogy ők ezt a nevelési mintát tanulták meg a saját szüleiktől. Elfelejtették, hogy a dicséret és az ösztönzés sokkal hatásosabb stimuláló eszköz. Esetleg kérd meg őket legközelebb, hogy mondják meg, adjanak útmutatást, hogyan lehet jobban, szebben megcsinálni az adott munkát, hogy legközelebb jobban meg tudjál felelni az elvárásaidnak. És még mindig tanácsot és segítséget kérhetsz az iskola pszichológusától, pedagógusától. Ők ebben is a segítségére lehetnek.

Kérdéseidre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

A hatékonyabb tanulásért

Lázasan tanulsz egy dolgotra? A napi hajtásban mindenkinek szüksége van óránként 5-6 percnyi pihenésre. Megmutatjuk, ezt hogyan oldhatod meg.

Masszírozz!

Ha sokat ülsz, nem csoda, ha gyakran megfájdul a fejed. Ilyenkor érintsd meg a háltédkod az ujjvégeiddel, és hátrafelé körözve masszírozd két percig. Ezután keresd meg a „nappontot” (kb. egy centivel a két szemöldök közötti rész fölött helyezkedik el), majd tartsd az ujjhegyeddel finom nyomás alatt két percig.

Lélegezz!

Természetesen most nem a normál légzésre gondolunk. Amikor csak teheted, emeld fel a karod kinyújtva a füled mellé, szív be a levegőt az orron keresztül, és a szádon át fújd ki. Ez a technika felfrissít és új életerővel tölt meg.

Suttogj!

Ha túlpörgetted magad, természetes, hogy nem esnek jól az éles, erős hangok. Semmi gond, egyszerűen suttogj! Ha úgy könnyebb, idézd fel magadban a tenger morajlását, a szél susogását. Persze a mobilodra is feltölthetsz meditatív, nyugtató zenét.

Húzd ki magad!

Egy kis odafigyeléssel szó szerint lerázhatod magadról a rosszkedvet. Ehhez a következőt kell tenned: lazítsd el a vállaidat, a hátad, a hasad és az arcod. Ezután engedd el a vállaidat, emeld fel a fejed, és nyútsd meg a nyakad felfelé. Nézz előre, majd gyorsan rázd meg az arcod, vagy ha úgy jobban tetszik, a pofazacsokóidat. Ennyi, és már folytatódhat is tovább a tanulás.

A pontosságról

Te is gyakran veszed észre magadon, hogy már megint késlekedsz valamivel? Egyszerűen képtelen vagy időben végére érni a dolgoknak? Mindig te vagy az, akire a többieknek várniuk kell?

Lehetsz intelligens, kreatív személyiség, aki egyébként óriási tudással és ügyességgel rendelkezik, de ha nem vagy precíz, akkor elsősorban erről jegyeznék meg. Pontatlanságod miatt valószínűleg rossz véleménnyel lesznek rólad.

A pontosság az iskolában és a munkában olyan követelmény, amiről vitázni nem lehet. Mégis, gondold egyszer végig azt az elcsépelet érvet, mi történne, ha mindenki késne öt percet, az iskola fűtője és a mentőautó sofőrje is. Minden más erényét is kétségbe vonjuk annak az embernek, akit pontatlannak ismertünk meg. Rólad is épp ilyen szigorúan ítélnék!

Ha randevút beszélsz meg, mindkettőtök-re kötelező a másodpercnyi pontosság – nem tehetitek ki egymást sajnálkozó vagy szemtelen pillantásoknak. Ha barátod vagy barátnőd mégis késett, türelmesen hallgasd végig a mentegetőzését. Amennyiben alapos okkal késett, ne duzzogj. Ha nem így volna – akkor se rendezz jelenetet, hanem állhatatosan igyekezz pontosságra nevelni őt. Főképp jó példával, esetleg azzal is, hogy kijelented: esetenként tíz percet vársz rá, és nem többet. Moziból az késik, aki semmibe veszi embertársai nyugalmát. Igyekezz, hogy te ne szaporítsd ezek

számát. Színházból az késik, aki nem kíváncsi az első felvonásra, vagy állóhelyzetből jobban élvezi az előadást. Ha már megvásároltad a színházjegyet, igyekezz pontos lenni, lehetőleg az előadás kezdete előtt tíz perccel már a helyeden ülni. Modortalanságod különösen

ellenszenves, ha semmibe veszed embertársaidat és visszaélsz azzal, hogy téged várnak, és boldogok lesznek, hogy végül mégis megérkezel. Ez már nem csupán neveletlenség, hanem jellemhiba is.

(T-t)

TESZT

Milyen állat rejtőzik benned?

1. Szombat este 10 óra van. Hol vagy?

- Ilyenkor már a szépítő alvástomat alszom.
- Nekiállok még egy kicsit tanulni.
- Bekapcsolom a számítógépet és chatelek, netezek.

2. Szeretnéd, ha megválasztanának a...

- ...leglazábbnak – engem nem lehet kihozni a sodromból.
- ...legsikeresebbnek – mindent akarok, és nagyon komoly céljaim vannak.
- ...legátláthatatlanabbnak – senki sem tudja, hányadán áll velem.

3. Egy szemtelen srác éppen most szólt be neked. Mit teszel?

- Egyszerűen faképnél hagyom. Nem ereszkedem le az ő szintjére.
- Gyilkos pillantást vetek rá.
- Ilyet nem tehet velem! Visszaszólók neki, de azt nem teszi zsebre!

4. Komoly válságba került az életed (pl. szerelmi válság). Hogyan dolgozod fel?

- Felhívom a legjobb barátnőmet, és tanácsot kérek tőle.
- A haveri körből kérek tanácsokat.
- Elgondolkozom a dolgon, egyedül is megbirkózom vele.

5. Számolod a napokat, amíg...

- ...végre kipihenheted magad egy kellemes hétvégén!
- ...itt a születésnapod, sokat bajlódtál a megszervezésével.
- ...végre itt a szünidő! Semmiféle szabadság!

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Puha pandamac

Te lazán fogod fel az életet. A pandához hasonlóan te is a megszokott környezetben

érezed jól magad. Ahelyett, hogy végigbuliznád az éjszakákat, te inkább otthon maradsz, és megnézel egy jó filmet DVD-n. Ez a lazáság nagyon fertőző.

Legtöbb a b válasz:

Vad musztáng

Vállalod a kihívásokat, és mindig keresed az alkalmat, hogy megcsillogtathasd a tehetségedet. Akkor vagy a legjobb, ha egy csapatban dolgozhatsz a barátaiddal, akik kérdés nélkül támogatják a legőrültebb ötleteidet is.

Legtöbb a c válasz:

Kis vadmacska

Teljes erőbedobással élvezed a szabadságot, még a kockázatot is belekalkulálsz. Amilyen rugalmas és mozgékony vagy, szinte mindig győzedelmeskedsz valamiben. Viszont nem ajánlatos túlságosan felidegesíteni téged, mert előjön belőled a bestia.

Divatosan, az évszaknak megfelelően!

Azért, hogy tél van, még nem kell unalmas, bő pulcsikba rejtőznöd, de ne is ess át a ló másik oldalára – a nyárnak vége, a haspólos időszakig még várnod kell pár hónapot.

Tél van, és ez hűvös idővel jár. Sajnos, sokan inkább a divatlapokat követik, és nem is gondolják végig, hogy a kényes testrészeket szabadon hagyó topok, csípőnacik komoly egészségügyi kockázatokat rejtnek. Bármilyen divatosak is nyáron, az olyan pólókat és atlétákat, amelyek szabadon hagyják a derekadat, mindenképpen tedd el nyárra. Ha a derekadat nem takarod el, könnyen petefészek-gyulladás kaphatsz, ami igen fájdalmas és komoly betegség.

Jó hír viszont, hogy a szoknyákat nem kell a szekrény mélyére rejteni. Egy vastag, téli leggingszel és bokacsizmával kombinálva nem fogsz

fázni, mégis divatos maradhatsz.

A deszkás és tornacipőket felejtse el, valószínűleg számtalanszor hallottad már, hogy a lábadról lehet a legkönnyebben felfázni, s ez így igaz. Ma már számtalan csizma és bokacsizma közül válogathatsz, akár laza, sportos, akár csajos a stílusod. Vehetsz téli tornacipőt megfelelő belső tömeggel, magassarkú bokacsizmát – akár lábszármeghővel is, amit mindennel tudsz kombinálni, esetleg térdig érő rendes csizmát, ami melegít és a nadrágodra, leggingszedre húzható.

Ha rövidebb nadrágot hordanál, mindenképpen vegyél alá vastag harisnyát, majd rá egy mutatós, magas szárú csizmát. Ügyelj a derekad védelmére, ha csípőnadrágot viselsz! Vegyél fel hozzá egy hosszabb pulcsit, poncsót. A lényeg, hogy ügyelj arra, ne hogy kilódjon a derekad!

Öt egyedi könyvjelző, hogy még izgalmasabb legyen az olvasás

Egy szép könyvjelző még inkább megemlíti a kedvet az olvasáshoz, de a boltokban nem mindig lehet olyan darabot találni, ami tényleg tükrözi belső világunkat. Az alábbiakban olyan könyvjelzőket mutatunk, amiket te is el tudsz készíteni magadnak, vagy akár ajándékba.

1. Rojtosan

Egy egyszerű könyvjelzőt is fel lehet dobni egy-egy vicces színű, saját készítésű rojttal. A rojtokat fonalból készítheted. Nagyon egyszerű: a fonatot tekerd fel egy kartonlapra annyi rétegben, amilyen vastagra szeretnéd a rojtot, majd

az egyik végén vágd ketté. Ezután óvatosan szedd le a papírról és egy darab fonallal kösd meg a közepén. Utána a megcsomózott végétől fél vagy egy centire tekerd körbe a rojtot, és már kész is.

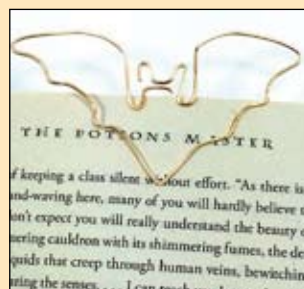
2. Sarok könyvjelző

Ezt a legegyszerűbb filclapból elkészíteni, amit bármelyik kreatív hobbiboltban be tudsz szerezni. Arra ügyelj, hogy olyat vegyél, ami elég vastag ahhoz, hogy megtartsa a formáját. A kívánt alakzatot minden esetben egy derékszögű alapból kell kidolgozni, mert ezt fogod majd ráhúzni a lapokra. A legegyszerűbb, ha egy szívvvel kezdesz, amit a következőképpen készítesz: vágj ki két egyforma szív alakzatot a filcből, és varrd össze addig, amíg

el nem kezd kanyarodni a szív íve. Ha szeretnéd hímzésekkel vagy flitterrel díszíteni, akkor azt még az összevarrással előtt tedd meg!

3. Drótból

Készíthetsz könyvjelzőt gemkapocsból is, csak egy kis méretű fogóra lesz szükséged. Ha nagyon egyedi alakzatot szeretnél, akkor érdemesebb szintén barkácsboltban kapható dróthuzalt venni hozzá. Arra figyelj, hogy legyen egy olyan alapja a könyvjelzőnek, mint a gemkapocsnak, amivel rá tudod csíptetni a papírra!

4. Kétvégű

Ez a filcből készült könyvjelző három fő részből áll: egy középső, vékony részből és egy-egy formából a végén. A középső rész elkészítéséhez használhatsz egy textil szalagot.

A két végén lévő formát összevarrással előtt díszítsd fel, majd a két rész közé helyezed be az alapod egyik végét, és utána vedd körbe őket.

5. Praktikus gumis

Vegyél egy szép, vékony szalagot, egy gombot és egy hajgumit, és már neki is láthatsz a könyvjelző elkészítésének. A szalag egyik végét hajtsd rá a hajgumira, úgy varrd, vagy ragaszd meg. A másik felére varrj egy gombot, amibe majd a hajgumit akasztod bele.

Óvatosan a jégre lépéssel!

Csalóka lehet a jég vastagsága

Hiába tűnik vastagnak és erősnek a jég, a látszat sokszor csal, nem beszélve arról, hogy némely tényező hatására akár egyik napról a másikra is elvékonyodhat. A jég vastagságát és teherbíró képességét egy sor tényező befolyásolja, a szélről kezdve a vízben lévő élőlényekig.

Van, ahol erősebb a jég, van, ahol gyengébb. Nem árt odafigyelni a halastavakon vágott szellőző lécekre, amelyek a halak oxigénhez jutása miatt szükségesek. Ezek környékén a jég rendszerint vékonyabb. Többnyire valamilyen tárggyal, náddal, fadarabbal jelzik a halászok a léceket.

Szintén veszélyes a jég a nádasok környékén, ha tele van levegőbuborékkal, vagy ha melegebbre fordul az idő és olvadás kezdődik, viszont az éjszakai visszafagyás miatt ennek nyoma nehezen vehető észre. Nem ajánlatos a jégre lépni, ha azt hó fedi, mert nem látható, hogy mire lépsz.

Szakértők szerint minimum 10–15 centiméteres jégnek kell lennie ahhoz, hogy egy ember biztonságosan ráállhasson, és 20–25 centiméter vastagnak, hogy járművel is rá lehessen menni.

Betartandó biztonsági szabályok és tippek

- Kerüld a láthatóan sérült, darabos, partszéli, nádasos jégborítást!
- Lehetőleg sekély vízrész fölött csúszkálj!
- Ne menj a jégre olvadás esetén, vagy ha nem látod, hogy mi van előtted!
- Ne tartózkodjatok sokan egyszerre egy adott szakaszon, mert túlterhelhetitek a jeget és beszakadhat!

– Ne tartózkodj egyedül a jégen, akár csúszkálásról, horgászatról vagy más sportról van szó, és legyen nálad telefon, valamint mentő-mellény!

– Ne ess pánikba, ha mégis beszakadna alattad a jég, próbálj meg óvatosan visszamászni a jégtáblára! Terülj el, hogy minél nagyobb felületen érintkezz a jéggel a súlyelosztás miatt, így kisebb az esélye annak, hogy ismét beszakad alattad!

– Lehetőleg társasággal menj, és legyen nálatok kötél, hosszú bot vagy más tárgy, hogy a többiek segíteni tudjanak a bajba jutotton anélkül, hogy magukat is veszélyeztetnék! Baj esetén egyik társatokat küldjétek segítségért! A vízbe esett személyt minél előbb meleg és száraz helyre kell juttatni, mert fennállhat a kihűlés vagy a tüdőgyulladás veszélye!

– Ne rakj tüzet a jégen, és ne próbáld feltrögni a jeget!

Télen a befagyott tavak, folyók és más kisebb-nagyobb vízterek szinte csábítanak a csúszkálásra, a korcsolyázásra vagy más jeges játékra, ez azonban csöppet sem veszélytelen szórakozás. Nem szabad megelégedezni az óvatosságról és a biztonsági szabályok betartásáról, az egymásra való odafigyelésről. Nagyon fontos, hogy mindenképp meggyőződj a jég megfelelő vastagságáról.

Szinte nincs olyan év, hogy ne történné komoly baleset a jégen tartózkodás miatt. A legtöbb esetben a közelben tartózkodóknak köszönhetően nem lesz nagyobb problémája a szerencsétlenül jártaknak, mint egy alapos megfázás. Ha azonban valaki hosszabb ideig tartózkodik a jeges vízben, annak kihűlés vagy tüdőgyulladás lehet a következménye.

Néhány cserépből aranyos hóemberes dekorációt készíthetsz.

Szükséges anyagok:

- virágcserépek
- fehér festék vagy spray
- színes festékek vagy öntapadós papírok
- zokni, szalag, pompom, gombok stb.

Elkészítése:

A virágcserépeket ferd be fehérre, majd ha megszáradtak, ferd, vagy ragaszd rájuk az arcot. A sapkát, sálát, egyéb kiegészítőket készítheted elvágott zokniból, szalagból, de ragasztatsz rá gombokat is tetszés szerint.

Tipp:

Ha úgy készíted el a hóemberkét, hogy a cserép a talpán áll, akkor kis ajándékdoz is lehet belőle, és elrejtethsz benne csokit, cukorkát, üzeneteket.

Hóember virágcserépből

REJTVÉNY

1	2	3	SZ		4		5	6	7		
8							9				
		10	11	12		13			14		
15	16				17			18			
19							20		21		
			22								
23	24	25			26			27	28		
29				30			31				
										SSZ	

Keresztrejtvény

Az egyik utas a másikhoz:

- Nem találja úgy, hogy nagyon lassan megy a vonatunk?
 - Ellenkezőleg: rohan! A különbség ugyanis az, hogy...
- (A folytatást megtudod a rejtvényből.)

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 8. Nem holt, 9. A. L. I. A., 10. Sor szerbül, 13. Arzen, 14. Orosz repülőfajta, 15. Minél hamarabb, 18. Testünk része, 19. Hivatalos hozzájárulás valamihez, 21. -, -, 22. Szerb férfinév, 23. Tenger szerbül, 26. Akadni kezd, 27. ... muri, Móricz műve, 29. Körben szerbül, 31. Sziget szerbül.

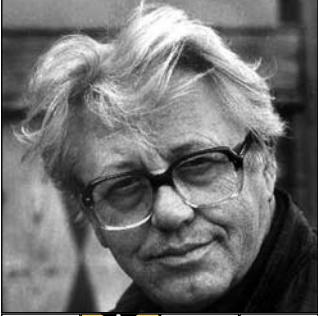
Függőleges sorok: 2. Németh László, 3. Bácskai helység, 4. Rangjelző, 5. Címermadár, 6. Hamis, 7. Pengetős hangszer, 8. A csattanó befejező része, 11. Ellopá, 12. Elődke, 13. A ház szeme, 16. Elindul, 17. Férfinév, 20. Y. N., 24. Őszi hónap rövidítés, 25. Vörös németül, 27. Ilyen társ is van, 28. A jó ellentéte, 30. Nem egész óra, 31. Védelmes (ék. h.).

Betűrejtvények

1	2	3	4
TE	h 1 s	K5LS	T LT Ö

Skandináv rejtvény (37.)

Rejtvényünkben Sütő András erdélyi magyar író két művének a címét rejtettük el.

		CSATTANÓ: VIDÁM TÖRTÉNET NÉVELŐ	FORR SZERBÜL	ONON VOLT ÖRÖK NÉMETÜL	OROSZ NÉPI HANGSZER NŐI HANG- NEM FORDÍTVA	ZÜRZAVAR MAGYAR- ORSZÁG	ELŐBB KERÜLT BIZONYOS RANGBA	KENDERT TÖR GAUSS	
		AZ ÁLLATFARM ÍRÓJA				LANTÁN		ÉNEKELT SZÓCSKA FEL ÖT	
		1002		AJTAY ANDOR INALÓ		IDEGEN ANTAL			
KÁLIUM		MELLÉ	AUSZTRIA	EGÉSZ PÁROSAI	50 HANG- TALANUL ÁRUL	MILLI- GRAMM		LUXEMBURG	TEMPUS
ÁRTALMAS		RÓZSA SÁNDOR	SZARAJEVO	DÉL		TANTÁL			
				500 LEVART HAJTÁS (ÉK. H.)	AKTÁI			URÁN	TEMPUS 450
				FELSZISSZEN	VAS				
A FOLYÓKBAN KELETKEZIK				R. L.					KINAI NÉV
NORD		ZAMBIA	TERIKE FORDÍTVA	BÖR		KÁLIUM	... KÖVÖN NEM MARAD RÁDIUSZ	550	
		KÉN						ZAMBIA	
					A 3. SZEMÉLY	NÉPI MÉRTÉK			EGY

Most térlek vissza. Betűrejtvény: 1. TEA KETTESBEN, 2. KISHEGYES, 3. KÖTELES, 4. ÖNTÉLT

Megfejtések, skandináv rejtvény: ADVENT A HARGITÁN, KÁIN ÉS ÁBEL. Keresztrejtvény: - ... ÖN SZABADSÁGRA UTAZIK, EN MEG

Mi az origami?

Üres perceitekben szívesen hajtogattok papírt? Valóban sok formát lehet találni az interneten, ha beíratok az origami szót a keresőbe, vagy olyan könyvet vesztek elő, ami ezzel foglalkozik.

Am tudjátok-e, honnan származik ez a művészeti alakuló tevékenység?

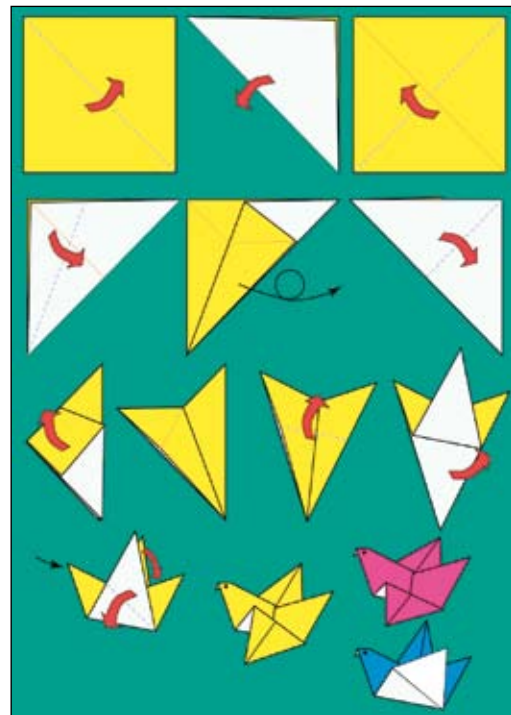
Az origami kifejezés japán eredetű, pontos magyar megfelelője a papírhajtogatás (ori – hajtani, kami – papír). Japánban már a 12. századból származó feljegyzések is említik ezt a művészeti ágat.

A papír Kínából származik. A kínaiak évszázadokon át nem fatáblát használtak azok-

hoz a játékokhoz, amit ma táblajátékoknak nevezünk, hanem egy négyzet alakú papírvet hajtogattak úgy, hogy az egymást metsző hajtásvonalak négyzetekre tagolták a felületet. Ezután a tusba mártott ecsetet végighúzával a hajtáséleken pontosabban beosztott mezőket kaptak, mintha vonalzóval húzták volna. Tsai Lun földművelési miniszter nevéhez fűződik a papír felhasználása. Már az ő munkássága előtt is a legtöbb könyvet bambuszról készítették, ám ezek túlságosan súlyosaknak és nehezen kezelhetőeknek bizonyultak.

A könyvek egy részét selyemre is írták, ez a módszer viszont igen költséges volt. Tsai Lun javasolta a császárnak, hogy a nehéz bambusztábla és a drága selyem helyett papírra írjanak. Az uralkodó elfogadta a javaslatot, és elrendelte a papír elkészítését. Így hát a papír fő felhasználási területe az lett, hogy írtak rá. Hamarosan felfedezték, hogy hajlítható és hajtogatható, szép hajtásvonalat képez.

A kínai papírhajtogatás hagyományát első sorban a temetési szertartásokban találhatjuk meg. Ekkor az elhunyt javait (pénz, egyéb értékek) helyezték el síremlékként, vagy égették el a szertartás során. Ez a temetkezési forma azonban maga után vonta a sírablók próbálkozásait. Új módszer kellett. Ez pedig az lett, hogy a valódi használati tárgyakat papírból készült másolatokkal helyettesítették.

A papírhajtogatásnak a középkor óta fontos szerepe van mind a vallásos, mind a világi életben. Ebből a szertartásos használatból nőtt ki az origami mindennapi hagyománya, amely egyaránt szolgált dekorációs célokat és szórakozást. Sokféle, gyakorlati hasznú hajtogatás maradt fenn a századok alatt, például a különböző fűszer- és gyógynövénytartók, tasakok, dobozok.

Az origami pozitív hatásai

Azon kívül, hogy szép, kreatív figurákat hozhatunk létre vele, a papírhajtogatás jó hatással van az elménkre és az érzelmeinkre is. Mindezek ellenére nincs túl nagy divatja a dolognak: az emberek a kötelező rajzórát hajtogatás után többnyire hanyagolni kezdik ezt a sokoldalú elfoglaltságot, pedig előhozza kreativitásunkat és javítja kézügyességünket, mindkét agyféltekét megdolgoztatja, edzi a koncentrációs készséget és a rövid távú memóriát.

Rosberg a világbajnok

A Formula-1 zárófutamáig kellett várni a világbajnokság végeredményére, melyet (mai számunk hátlapján is láthatjátok) a német **Nico Rosberg** vezetett megnyugtató, ha nem is biztos előnnyel az Abu-Dzabi-nagydíj előtt.

Lewis Hamiltonnak még a győzelem is kevés lett volna, ha Rosberg az elmúlt futamok koreográfiáját leutánozva hozza be autóját a

második helyen. A mercedések „hozták is a kötelezőt”, őket csak Vettel tudta megközelíteni, aki ezúttal a dobogó harmadik fokára állhatott fel. A britnek végül a tükröből kellett végignéznie Rosberg megérkezését, ami a 2016. évi világbajnoki címet is jelentette.

A német pilóta édesapja, Keke 1982-es vb-címe után a család második F1-es vb-diadalát

aratta, ezzel az övök a második familia az F1 történetében, amelyben az édesapa és a fiú is a csúcsra jutott. Korábban ez csak a Hill családnak, az 1962-ben és 1968-ban vb-győztes Grahamnek és fiának, az 1996-os világbajnok Damonnak sikerült.

Amit nem tudtál Nico Rosbergéről

Született: 1985. június 27., Wiesbaden
Lakóhely: Monte-Carlo (Monaco)
Családi állapota: házasság, felesége Vivian Sibold, lányuk, Alaia 2015 augusztusában született
Magasság/testsúly: 178 cm/67 kg
Beszélt nyelvek: francia, olasz, spanyol, német, angol
Jelenlegi csapata: Mercedes (2010 óta)
Előző csapata: Williams (2006-2009)
Első GP: 2006. március 12., Bahreini Nagydíj (Williams)
Első GP-győzelem: 2012. április 12., Kínai Nagydíj (Mercedes)
Összes futam a Forma-1-ben: 206
Futamgyőzelem: 23 (ebből 2016-ban 9)
Első rajtkocka: 30
Világbajnoki pontok: 1576,5
Legnagyobb sikere: Forma-1-es világbajnok (2016).

Nico szó szerint repült örömeiben, miután világbajnok lett

Fokozott közúti

Az igazoltató rendőr megállít egy autóst.
– Mi az a sok tör a kocsjában? – kérdezi tőle.
– Tudja, artista vagyok.
– Nem hiszem. Mutasson valamit! – akadékoskodik a rendőr.

Az artista kiszáll, és elkezd a késeket a levegőbe dobálni. Pár perc múlva megáll egy másik autó is, melyben két barát utazik.

Megszólal az egyik:

– De jó, hogy abbahagytam az ivást. Oda nézz, mit találtak ki a szonda helyett!

Találós kérdés

– Ki az, aki csak kézzel-lábbal tudja megke-
resni a kenyerét?
– Nem tudom.
– Az orgonaművész.

Mikulás

– Kisfiam, honnan tanultad ezt a csúnya be-
szédet? – kérdezi az anyja a hatéves Pistikétől.
– A Mikulástól, anyu.
– A Mikulástól?
– Igen, mikor a sötétben felbukott egy szék-
ben a szobámban.

Gyalogosok

Vásárra viszi a székely a tehenét. A városban
a járdán mennek végig. Megállítja a rendőr a
gazdát, és azt mondja neki:

– Vigye csak le innen a marháját! Nem tudja,
hogya a járda a gyalogosoké?
– De hisz a tehen is gyalog jár!

Mindig kell egy barát

Bíró a vádlotthoz:

– Mondja, ilyen részegen hogyan tudott a
volánhoz ülni?
– Tudja, bíró úr, a barátaim segítettek.

Erdei bolt

Az állatok sorban állnak az erdei bolt előtt,
bár a rács még nincs felhúzva. A kis nyuszi elő-
resiet, de a medve elkapja:

– Hajnal óta itt állunk sorban, te meg most
jöttél – förmed rá –, és volna pofád idetolako-
dni?! Na, takarodj hátra!

Azzal fölemeli a nyuszit, és hátrarepíti. Más-
nap ugyanolyan sor tolong a bolt előtt. Megint
jön a nyuszi, és siet előre. A medve most is el-
kapja, és hátradobja a sor végére. A nyuszi sér-
tetten tapogatja fájó fenekét:

– Na, úgy látszik, ma sem fogok kinyitni.

Nem perfekt

– Hány nyelven beszél? – kérdi a személyze-
tis az álláshirdetésre jelentkező fiatalembert.
– Franciául, németül, olaszul és angolul.
– Perfektül?
– Nem. Azt a nyelvet még nem ismerem.

Kezdő háziasszony

– Kislányom, kész vagy már a palacsintasü-
téssel?

– Igen, anyuci, csak még le kell vakarni a
plafonról!

Különbség

– Mi a különbség a fakereskedő és a mókus
között?
– Az egyik fára alkuszik, a másik a fára fel-
kúszik!

Kétségbeejtő

– Doktor úr, segítsen! Állandóan magamban
beszélék.
– Ez nem nagy probléma. Én is szoktam.
– De én retentő unalmas vagyok!

Panaszkönyv helyett

– Jaj, kisfiam! Nem szabad a zabkását az ak-
váriumba szórni! Megdöglenek tőle a halak.
– Na, látod! Engem meg minden reggel ezzel
etetsz.

Tanács

– Te, a Jenő kölcsönkért tőlem ötezer dinárt.
Szerinted adjak neki?
– Feltétlenül, mert különben tőlem kér!

Panasz

Bambulák felkeresi az elmeorvost.
– Mi a panasa? – kérdezi a doktor.
– Hangokat hallok, de nem látok senkit.
– Ez gyakran előfordul?
– Igen. Ahányszor csak telefonálok.
Állatszerető házaspár
A férj elmegy a közös képviselőhöz.
– Könyörgöm, segítsen rajtam. A feleségem
huszonöt macskát tart a lakásunkban. Szinte
mozdulni sem bírok azoktól a dögöktől, ráadá-
sul képzelheti, milyen szag terjeng nálunk.
– Uram, nem gondoltak arra, hogy gyakrab-
ban kellene szellőztetni?
– Hova gondol, akkor kirepülnének az ara-
nyos kanárik és pintyek.

Kérdez a gyerek

Egy házaspár két kisgyerekekkel telelni indul.
A gyerekeknek elmagyarázzák, hogy hosszú
autózás vár rájuk, csak sötétedés után fognak
odaérni az úti céljukhoz. A szülők kérik a gye-
rekeket, hogy ne hajtogassák egész úton, hogy
„Ott vagyunk már?” Alig telik el néhány perc, az
egyik gyerek megszólal:

– Apu, sötétedik már?

Szahara

Egy arab tevelgel a Szaharában. Egyszer csak
szembe jön vele a homokban botladozó egy
amerikai turista, napszemüvegben, fürdőgatyá-
ban, strandpapucsban. Kérdezi tőle az arab:

– Hát maga mit keres itt ebben az öltözék-
ben?

– Úszni megyek.
– Hiszen a tenger több száz kilométerre van
innen!
– Több száz kilométerre? Atyaisten, mekkora
strand!

Színházi premier

Két kritikus beszélget az új darab bemutató-
ján. Egyikük már látta a darabot a próbákon és
a főpróbán is.

– No, és mi a véleményed? – kérdezi a kol-
légája.

– Annyit tanácsolhatok neked, a második
felvonás után menj el.

– Miért épp a második után?
– Mert az első felvonás végeztével nagyon
nagy lesz a tolongás a ruhatárnál.

Látászavar

– El kell mennem a szemorvoshoz, mert na-
gyon rosszul látok – panaszkodik az egyik szent-
jánosbogar a másiknak.

– Hogyan vetted észre?
– Tegnap este egy égő csikknek udvaroltam.

A tanú

Egy idős férfit beidézik tanúnak a bíróság-
ra. A vádlott ügyvédje kérdezi az öregúrtól:

– Ön azt állítja, hogy látta a védecemet,
amint éppen kirabolt egy üzletet, így van?

– Igen.
– Biztos benne, hogy őt látta? Hisz már este
tíz órakor nagyon sötét van.

– Igen, biztos vagyok benne.
– De ön már nyolcvanéves, nem biztos, hogy
túl jó a látása. Mondja, kérem, milyen messzire
lát?

– Hát, látom például a Holdat. Az milyen
messze van?

SZÓLÁSMAGYARÁZAT Lenyeli a békát

Jelentése: elvállal valamely kellemetlenséggel járó feladatot, eltűr valamit, ami számára sértő vagy kínos, vagy esetleg hagyja, hogy rászedjék.

Keletkezéséhez egy adomát kell ismerni. Két ember megy az úton. Egy béka ugrál előttük.

– Te mennyiért ennéd meg ezt a békát? – vetődik fel az ötlet az egyikben.

A másik, nevezzük Pálnak, nem is veszi komolyan a dolgot.

– Száz koronaért – mondja.

– Na tessék, itt van – ugratja a barátja.

Pál szegény is, könnyen is ugrik, hát megeszi. Tovább mennek, megint látnak egy békát. Pált fűti a bosszú, ezért addig biztatja, ingerli kapzsi barátját, hogy száz koronaért az is lenyeli a békát. Aztán tovább menve, Pál, aki a békát is megette, és a pénz is visszafizette, végre kimondja a kérdést:

– Tulajdonképpen miért is nyeltük mi le a békát?

Sátídrof

Észrevettétek, hogy visszafelé mit jelent: sátídrof?
Fordítás! Tehát figyeljétek a következő szavakat,
fordítva is van értelmük!

mozi – izom

nyávgolni – ingovány

nyárfás – sáfrány

kard éle – eléd rak.

Van mondat, amelyik fordítva olvasva is ugyanaz.

A sári pap írása.

Indul a kutya s a tyúk aludni.

Némédi pap ide mén.

A fasori pap papirosa fa.

Ah, tán nátha?

Goromba rab morog.

A tálamba bab, maláta.

Nálatok az az akó talán?

Életem Etelé.

Te mező neveled eleven őzemet.

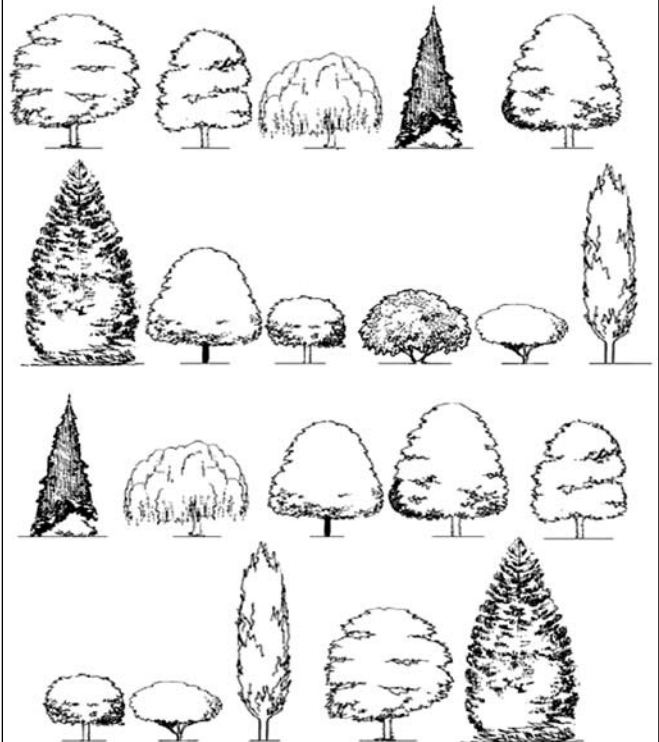
Kitűnő vőt rokonok orttövön ütök.

JÁTSSZUNK! Megtévesztő

A gyorsaságot fejleszti ez a 6 éves kortól 15 éves korig ajánlott játék, melyet fiúk-lányok vegyesen játszhatnak.

A játékosok választanak egy adogatót, aki az egy sorban álló fiúk és lányok elé áll, kb. 3-4 méterre tőlük. Az adogató a többiek felé dobja a labdát és közben mond egy nevet. Ha lánynevet mondott, akkor CSAK fiú kaphatja el a labdát, ha fiúnevet, akkor CSAK lány. Minden játékos, aki téveszt, tehát fiúnév esetén fiú fogja meg a labdát és fordítva, kiesik a játékból, kiáll a sorból. (Ha kevesen vannak a játékosok, dönthetnek úgy is, hogy csak a második vagy harmadik tévesztésre lehet kiesni.) Ha az adogató fiúnevet mond és fiú felé dobja a labdát, akkor hagyni kell leesni, mert ha elkapja, kiesik a játékból. Az a játékos a győztes, aki utoljára marad a sorban.

KAKUKKTOJÁS

Melyik fából van csak egy?

Számország

Szorozzuk meg az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-ből álló számsort 1-gyel, 2-vel, 3-mal, stb. Igen érdekes eredményeket kapunk.

1-gyel szorozva 123 456 789 = eredeti számsor.

2-vel szorozva 246 913 578 = minden számjegy csak egyszer fordul elő.

3-mal szorozva 370 370 367 = ismétlődő számcsoport (370) – az utolsó (367) – hárommal kevesebb.

4-gyel szorozva 493 827 156 = minden számjegy egyszer fordul elő.

5-tel szorozva 617 283 945 = minden számjegy egyszer fordul elő.

6-tal szorozva 740 740 734 = ismétlődő számcsoport (740)

7-tel szorozva 864 197 523 = minden számjegy csak egyszer fordul elő.

8-cal szorozva 987 654 312 = az utolsó két számjegy kivételével az eredeti számsor fordítva.

9-cel szorozva 1 111 111 101 = csupa 1-es és egy nulla.

10-zel szorozva 1 234 567 890 = az eredeti számsor és egy nulla.

Tessék folytatni! Szorozzátok meg 11-gyel, 12-vel, stb. Figyeljétek meg, hogy melyik szorzatnál mi az érdekes!

(Pl. 18-cal való szorzat: 2 222 222 202.)

Micimaci, a troll

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Két héttel ezelőtti, 35. számunk nyereménykérdésében arra voltunk kíváncsiak, mennyire ismeritek a világhírű magyar zeneszerzőket. A rendkívüli rajzon balról jobbra haladva Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Kodály Zoltán és Bartók Béla látható, noha sohasem találkozhattak, hiszen különböző korban éltek. A megfejtők közül a szerencse a **kispiaci Farkas Leára**, a horgosi Kárász Karolina iskola Móricz Zsigmond nevét viselő kispiaci tagozatának harmadikosára mosolygott. Könyvjutalmát még ebben a hónapban postázzuk.

E heti kérdésünk is a mellékelt felvételhez kötődik. Tudjátok-e, mely kutyafajta kicsinye látható rajta? Ha ráismertek, a választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb december 15-éig. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs. A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Fontos a másik emberrel szembeni tapintat

Tolerancia-napi szavalóverseny az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben

Kilencedik alkalommal szervezte meg november 14-én tolerancia-napi szavalóversenyét az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi-Nemzeti Közösségi Titkárság, valamint az óbecsei önkormányzat támogatásával.

Varnyú Kinga gimnazista köszöntötte a szavalókat, a szülőket, a nagyszülőket, majd szolt a tolerancia napjáról:

– A tolerancia tisztelet, mai sokszínű, gazdag világunk és kultúránk elfogadása és megbecsülése. Községünk már évek óta lakosainak békés együttéléséről ismert. A sok nemzetiség, a multikulturalizmus, a vallás szabadsága számunkra olyan kincs, amellyel a világban kevesen dicsekedhetnek, s még kevesebben nálunk. Szerbiában. Nekünk, óbecsieknek meg kell mutatnunk azt, hogy sokkal gazdagabbak vagyunk azoknál, akik híján vannak a kulturális és vallási sokszínűségnek. A községben mintegy tizenöt különböző nemzet, nemzeti közösség él már évtizedek óta tisztességben, békességben egymás mellett, egymással. Ez a kivételes helyzet bátorított fel bennünket arra, hogy megszervezzünk egy ilyen rendezvényt, amikor bemutatjuk és megmutatjuk a mások elfogadásának gyümölcseit. Célunk, hogy megmutassuk országunkat a különböző kultúrák és nemzeti hagyományok kölcsönös elfogadásának előnyeit, azt, hogy nem csak toleráljuk, hanem elfogadjuk a sokszínűséget, támogatjuk a másikat, tiszteljük egymás kultúráját, hagyományait – mondta köszöntőjében.

A megmérettetésen a magyar tannyelvű osztályba járók szerb, míg a szerb tannyelvű osztály-

ba járók magyar nyelven szavaltak. Élmény volt hallgatni Dobrica Erić, Desanka Maksimović, Milovan Danajlić, Dušan Radonić, Jovan Jovanović Zmaj, Osvát Erzsébet, Csukás István, Weöres Sándor, Sebők László János, Gál László, Szalai Borbála... verseit.

Mint minden verseny, ez is eredményhirdetéssel végződött. A magyarul szavaló diákok felépését a Fenyvesi Szilvia, Péter Diana és Kiss Igor összetételű zsűri bírálta el.

Eredmény:

1. osztály: 1. Filip Janković, 2. Tamara Ugarković, 3. Nevena Dobricki. Különdíjat kapott Timofej Bahanjov. A 2., 3. és 4. osztályosok közül 1. Filip Basarić, 2. Dobrina Lara, 3. Lehocki Andrea. A felsősök közül 1. Stefan Janković.

A szerb nyelven szavalókat is háromtagú zsűri értékelte: Bojan Pejović, Dunja Šormaz és Mitic Tatjana.

Eredmény:

1. és 2. osztály: 1. Szirbik Zalan, 2. Székács Dávid, 3. Fekete Anna. 3. osztály: 1. Muzslai Ágnes, 2. Varró Tódor és Kovács Leona, 3. Nagy Bakos Lóránt. 4. osztály: 1. Tallós Kinga, 2. Horváth Zsasklin, 3. Pálincás Róbert és Sárvári Szilárd. A felsősök közül: 1. Nagy Noémi és Balog Eléna, 2. Károlyi Egon, 3. Szabó Beatrix és Bezzeg Réka.

A szavalók köszönetlapot, a díjazott tanulók pedig egy-egy festményt kaptak, ami a kultúrkör Szivárvány festőcsoportjának ajándéka.

Koncz Erzsébet
Fotó: Ricz Róbert

Szerbül...

...és magyarul is szavaltak

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeknap
■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajlagos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs